КОММУНИСТИК МЎЛ-КЎЛЧИЛИК, ФАРОВОНЛИК ЎЛКАСИ

ЎРТА Осиё коммунистик мўл-кўлчилик, фаровонлик ўлкаси. Унинг табиий бойликлари битмас-туганмасдир. Ёқилғи-энергетика ресурслари бўйича Ўрта Осиё республикалари мамлакатда биринчи ўринда туради. Тоғу тошлардан шарқираб оқаётган дарёларимиз жамолидан нур ёғилиб турибди. Гидроэнергия запаслари беҳисоб. Бу жиҳатдан тўрт қардош қўшни республика Иттифоқимизда иккинчи ўринни эгаллайди.

Иқтисодий районнинг экономикаси барқ уриб ривожланмоқда. Совет ҳокимияти йилларида Ўрта Осиёда оғир саноатнинг энг муҳим тармоқлари барпо этилди. Кон-металлургия, машинасозлик, энергетика, химия, нефть-газ саноати йилдан-йилга тараққий этмоқда.

Ўрта Осиё — коммунизмнинг улкан иншоотлари ўлкаси. Норак ва Тўхтағул, Чорвоқ ва Тошкент нурхоналари энергетикамизнинг келажаги. Фарғона ва Навоий шаҳарларида химия саноатининг йирик корхоналари барпо этиляпти.

Ўрта Осиё республикалари меҳнаткашлари қўлни-қўлга бериб ишлаб, ернинг ҳусн-жамолини очмоқдалар. Мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш йўлида Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Туркманистон Совет Социалистик республикаларининг иқтисодий ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланмоқда. Бугунги газетамизнинг 2-ва 3-саҳифаларида Ўрта Осиё иқтисодий районининг экономикаси ҳақида материаллар босиляпти.

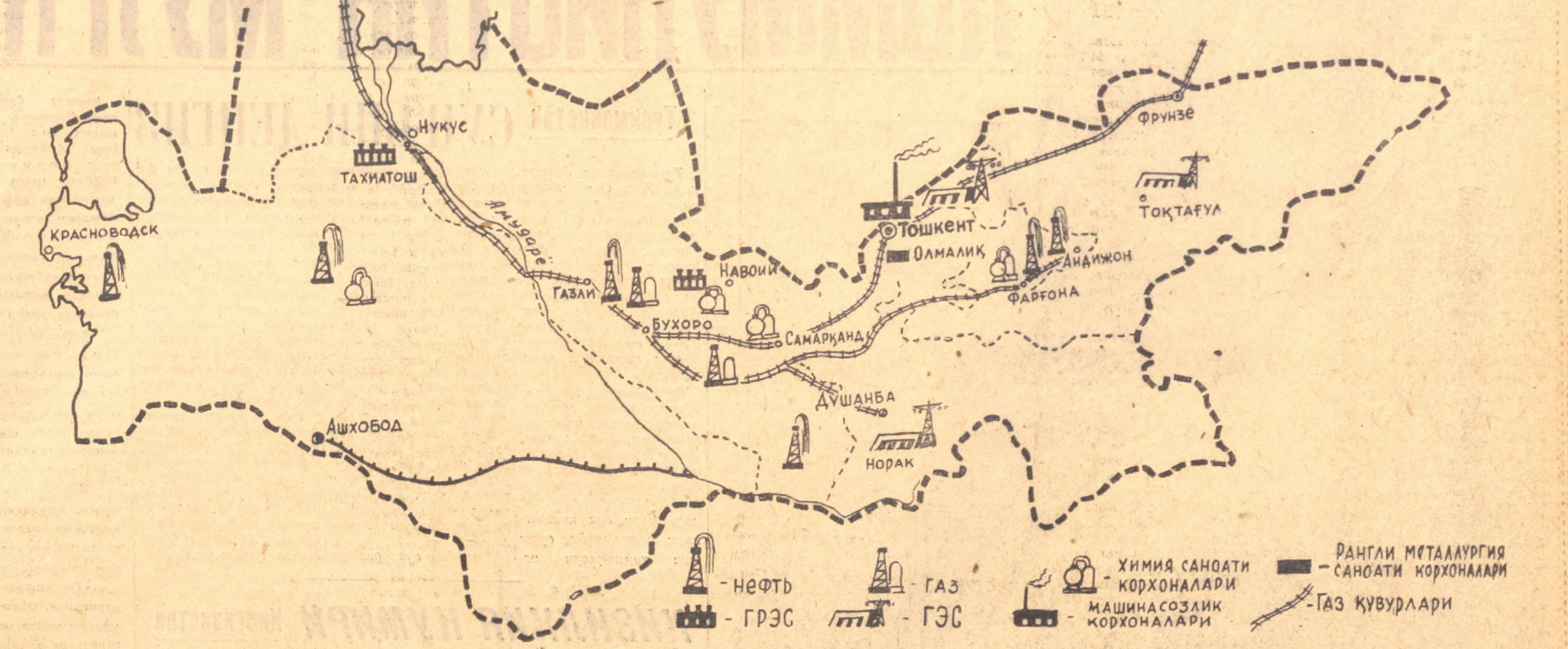

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

45-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 18 (12.371)

Сешанба, 22 январь 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

Н. С. ХРУШЧЕВ БИЛАН Ж. КЕННЕДИНИНГ БИР-БИРЛАРИГА ЮБОРГАН МАКТУБЛАРИ

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев ва АҚШ президенти Ж. Кеннеди ядро қуроли синовларини тақиқлаш масаласига доир бир-бирларига мактуб юбордилар. Н. С. Хрушчевнинг 1962 йил 19 декабрдаги мактубида бу проблемани тезроқ ҳал қилишнинг ҳар иккала томон учун ўзаро мақбул бўлиши мумкин бўлган йўллари ҳақида Совет ҳукуматининг фикрлари баён қилинган.

«Чамамда жаноб президент, — деб ёзади Н. С. Хрушчев, — ядро синовларига батамом ва бутунлай хотима бериш, бу синовларни тугатиш учун ҳозир пайт келди. Бунинг учун ҳозирги пайт жуда ва жуда ҳам қулайдир».

Шу муносабат билан мактубда уқтириб айтиладики, Кариб ҳавзасидаги танглнкнинг энг ўткир ва кескин даври орқада қолди, ҳозирги вақтда энг зарур халқаро ишлар билан, жумладан ядро синовларини тўхтатиш сингари аллақачон етилган проблема билан жуда яқиндан шуғулланиш мумкин.

Совет ҳукуматининг бошлиғи АҚШ президентига юборган мактубида бундай деб ёзади:

Космосда, атмосферада ва сув остида синаш мақсадида ўтказиладиган ядро портлатишлари тақиқланганлигини контроль қилмоқ учун бу портлатишларни билиб олишнинг миллий воситалари етарли эканлиги тўғрисида сиз билан биз айни бир позицияда турибмиз. Бироқ, ер остида ўтказиладиган синовларни тўхтатиш проблемасини ҳал қилишнинг ўзаро мақбул йўлини топишга шу вақтгача муваффақ бўлинмади.

Ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг территорияларида ер остида ўтказиладиган ядро синовларини тўхтатиш учун халқаро контроль ва инспекция қилиш тўғрисида Америка томонининг талаби битимга келишга асосий тўсиқ бўлиб турибди.

Совет Иттифоқи битимга келмоқ учун ўзаро мақбул асос топишга интилиб, кейинги вақтда Ғарбнинг хоҳишига томон муҳим қадам қўйди — ядро қуролига эга бўлган давлатлар чегарасига яқин ерларда, шунингдек шу давлатларнинг бевосита территорияларида автоматик сейсмик станциялар ўрнатишга розилик берди. Совет Иттифоқи совет территориясида, зилзилалар энг кўп бўлиб турадиган зоналарда мана шундай учта станция ўрнатишга ўзининг рози эканлигини айтди.

(Охири тўртинчи бетда).

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИНИНГ БУЮК КУЧИ

«Шарқда: вақт тоғни емиради, сув тошни емиради, дейдилар. Лекин совет халқларининг дўстлиги вақтга бўйсунмайди. Йиллар ўтган сари бу дўстлик тобора мустаҳкамлана беради. СССР халқларининг ленинча дўстлигидан мустаҳкамроқ ҳеч бир материал табиатда йўқ».

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ижтимоий ва миллий зулм кишанларини абадий парчалаб ташлаб, жуда хилма-хил миллатларнинг ишчилари ва деҳқонлари ўртасида қардошларча буюк иттифоқни, бузилмас дўстликни вужудга келтирди. Бу дўстлик Коммунистик партия раҳбарлиги остида, ишчилар синфи ва деҳқонларнинг озод, социалистик ҳаёт учун олиб борган кўп йиллик қаҳрамонона курашида янада тобланди ва чиниқди. Совет тузумини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун, коммунизм ғалабаси учун курашишдан иборат умумий иш Улуғ Октябрь меваси бўлган янги, социалистик миллатларни бирлаштириб, қудратли кучга айлантирди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси уларнинг ижодий куч ва ғайрат-ташаббусларини етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш учун курашга сафарбар этмоқда.

Улуғ социалистик Ватанимизнинг поёнсиз кенг бағрида яшовчи ва коммунизм йўлида хизмат қилаётган барча миллат ва халқларнинг бир-бирларига қардошларча ёрдамлашаётганликлари халқлар дўстлигининг зўр тантанаси, қаҳрамон совет халқи ижодий меҳнатининг энг ажойиб хусусиятидир. Россиянинг миллий чекка ўлкаларида ўтмишда орқада қолган кўпгина халқлар, шу жумладан Ўрта Осиё халқлари улуғ рус халқи ва бошқа қардош халқларнинг ҳар томонлама ёрдамига таяниб ва капиталистик ривожланиш стадиясини ҳатлаб ўтиб, илғор социалистик миллатлар даражасига етганликлари, хўжаликнинг патриархал ва феодал формаларидан социализм сари гигант сакрашни амалга оширганликлари халқлар дўстлигининг улуғ прогрессив кучини кўрсатувчи энг ёрқин далиллардан биридир. Барча совет республикаларида қудратли социалистик саноат барпо этилди, ҳозирги замон техникаси ва илғор агробиология фани билан қуролланган йирик қишлоқ хўжалиги қарор топди, ишчилар синфи ва интеллигенциянинг кўп сонли миллий кадрлари етишиб чиқди. Экономиканинг жуда кучли юксалиши базасида меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги тўхтовсиз юксалиб бораётир, шаклан миллий ва мазмунан социалистик янги маданият равнақ топмоқда. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқидаги барча халқлар ленинчи Коммунистик партиямиз томонидан ишлаб чиқилган ва кўп йиллар мобайнида синовдан ўтган доно сиёсатни, меҳнаткашлар манфаатини кўзлайдиган сиёсатни якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, халқлар дўстлигини муқаддас билиб, кўз қорачиғидай сақламоқдалар.

СССР халқларининг қардошларча дўстлиги — коммунизм қуришда барча совет республикаларидаги меҳнаткашлар учун чинакам битмас-туганмас ижодий куч ва ғайрат манбаидир. Она-Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда совет халқлари фарзандларининг тўкилган қони билан мустаҳкамланган, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажариш учун курашда тобланган бу дўстлик — ленинча миллий сиёсатнинг буюк ғалабасидир. Халқлар дўстлиги — жамиятимизга нур сочиб турган ва бизни иситиб турган коммунизм қуёшидир. Бу — биз нафас олиб турган ҳаводир. Бу — бизнинг истиқболимиз, қувончимиз ва бахтимиздир. Ўртоқ Н. С. Хрушчев СССР **халқларининг бузилмас ленинча дўстлигини** образли қилиб қуйидагича ифодалади:

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорига мувофиқ Ўрта Осиё органларининг тузилиши қон-қардош совет халқларининг абадий бузилмас дўстлигини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашда, Ўрта Осиё республикаларининг, шунингдек, Иттифоқимизнинг экономикаси ва маданиятини янада гуллаб-яшнатишда жуда катта роль ўйнайди. КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг ва бошқа Ўрта Осиё органларининг тузилиши Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан қардош республикалар тўғрисида доимий қилинаётган олижаноб ғамхўрликнинг яна бир ёрқин намунасидир. Бу органларни тузиш партиямиз янги Программасининг **«...коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш совет республикаларининг бир-бири билан тағин ҳам мустаҳкамроқ равишда ўзаро алоқада бўлиши ва ўзаро ёрдамлашувини талаб қилади»** деган қоидасидан келиб чиқаётган тадбирдир.

Битмас-туганмас бойликлари бўлган ўлкамизнинг ҳамма ресурсларидан тағин ҳам тўлиқ фойдаланиш, бу бойликларни коммунизм ишига тезроқ хизмат қилдириш учун Ўрта Осиё республикаларининг куч ва ғайратларини бирлаштиришни турмушнинг ўзи тақозо этмоқда эди. Давлат маблағлари, моддий фондлар ва кадрлар бўлиниб-бўлиниб кетганлиги Ўрта Осиё республикалари экономикасини ривожлантиришнинг йирик проблемаларини кенг миқёсда ҳал этишга халақит бераётган эди. Ўрта Осиё республикалари саноатига раҳбарлик қилишдаги тарқоқлик пахтани қайта ишлаш корхоналарининг фаолиятига айниқса салбий таъсир кўрсатаётган эди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бу масалаларни донолик билан ҳал этди, ўтган йилнинг октябрь ойида Туркманистон, Тожикистон ва Ўзбекистонда бўлган вақтида Ўрта Осиё органларини тузиш керак деган ажойиб фикрни айтди. КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида илгари сурилган бу фикрни ва бошқа таклифларни қардош республикаларнинг барча меҳнаткашлари якдиллик билан маъқуллаб кутиб олдилар. Пленум белгилаган тадбирлар бутун мамлакатимизнинг, хусусан Ўрта Осиё республикаларининг экономикаси ва маданиятини янада равнақ топтириш учун жуда катта истиқболлар очиб беради, ўлкамизни коммунистик мўл-кўлчилик ва фаровонлик ўлкасига айлантиради. «Қизил Ўзбекистон»нинг бугунги сонида эълон қилинаётган материаллар ҳам Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Туркманистон республикаларининг коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга қўшаётган ҳиссасини ҳикоя қилади.

СССР халқлари дўстлигининг буюк ҳаётбахш кучи, улуғ самарадор таъсири остида тобора янги марраларни эгаллаётган Ўрта Осиё республикаларининг, шу жумладан Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари етти йилликнинг бешинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, КПСС XXII съезди тарихий қарорларини ва ноябрь Пленуми кўрсатмаларини амалга ошириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Совет халқлари дўстлигини бутун чоралар билан ривожлантираётган ва мустаҳкамлаётган доно ленинчи партиямиз кўп миллатли ва кўп миллионли мамлакатимиз халқларини коммунизмнинг нурли чўққилари сари бошлаб бормоқда.

1963 ЙИЛ ҲОСИЛИГА ПУХТА ЗАМИН ЯРАТАЙЛИК!

ШУДГОРЛАШ ТУГАЛЛАНДИ

«Нанай» боғдорчилик совхози коллективи ўтган хўжалик йилини муваффақиятли якунлади. Давлатга мева, сут, гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш плани ошириб адо этилди. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қароридан руҳланган совхоз ишчилари 1963 йилда янада мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликни янада ривожлантириш юзасидан катта ишга отландилар.

Ишчилар ўртасида Узбекистон КП Марказий Комитетининг навбатдаги пленуми, Узбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайлов шарафига социалистик мусобақа авж олиб кетди. Совхоз Янгиқўрғон ишлаб чиқариш бошқармасида биринчи бўлиб шудгорлашни тугаллади. 2100 гектар ер сифатли ҳайдалди.

И. НАРЗУЛЛАЕВ, Э. ҲАМИДОВ.

Шайланяпмиз

Колхозимиз аъзолари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун кўклам экишига тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордилар. 1070 гектар майдон агротехника қоидалари асосида сифатли шудгор қилинди.

Б. РАЗЗОҚОВ,
Андижон районидаги «Октябрь» колхозининг аъзоси.

АКА-УКА МЕХАНИЗАТОРЛАР

Ўринбой ва Жумамурод Шерниёзовларни Чимбой районидаги «Кенес» совхозининг пахтакорлари ҳурмат қилишади. Ака-ука механизатор совхозда мўл пахта етиштиришда ҳар йили муносиб ҳисса қўшиб келаётир. Ҳозир бу ерда кўкламга тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда. Шерниёзовлар бу ишда ҳам пешқадамликни эгалламоқдалар.

Т. ТУРЕМУРОДОВ.

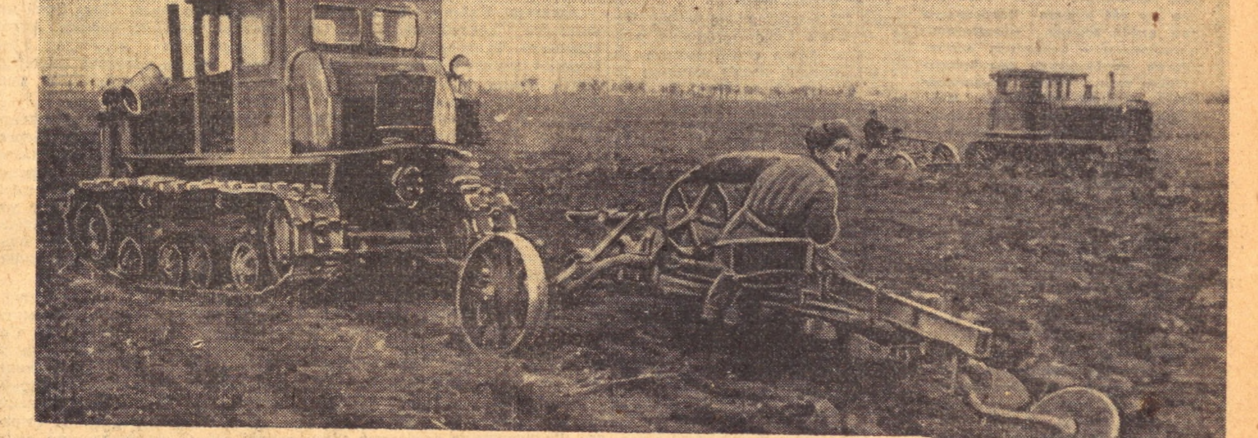

УКРАИНА ҚУРУВЧИЛАРИНИНГ ЯНГИ ТАШАББУСИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ВЦСПС-НИНГ 1963 ЙИЛ 19 ЯНВАРДАГИ ҚАРОРИ

«Луганскхимстрой» комбинати ҳамда Украина ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги Шимолий Донец ташкилотлари коллективининг химия саноатининг янги қувватларини муддатидан олдин ишга тушириш учун социалистик мусобақани авж олдиришга доир ташаббуси тўғрисида

«Луганскхимстрой» комбинати ҳамда Украина ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги Шимолий Донец ташкилотларининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари катта химия корхоналарини қураётган бинокорлар ва монтажчиларининг барча коллективларига мурожаат қилиб, уларни 1963 йилда химия саноатининг янги қувватларини муддатидан олдин ишга тушириш учун социалистик мусобақани авж олдиришга чақирдилар.

Бу комбинатнинг ва монтажчи ташкилотларнинг коллективи Лисичанск ва Рубежанск химия комбинатларида ҳамда Донец сода заводида ишга тушириладиган объектларнинг ҳаммасини 1963 йилда муддатидан олдин ишга тушириш тўғрисида ўз зиммасига социалистик мажбурият олди. Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, механизация воситаларидан фойдаланиш, йиғма конструкцияларни қўлланишни кенгайтириш ва уларнинг ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, кадрлар тайёрлаш ва уларнинг маҳоратини ошириш йўли билан меҳнат унумдорлигини 1962 йилда эришилган даражага нисбатан камида 16 процент кўтаришга, ҳар бир қурилиш, участка, бригаданинг, ҳар бир ишчининг смена топшириқларини ошириб бажаришига эришишга қарор қилинди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездининг коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш тўғрисидаги қарорини ҳамда КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг химия саноатини жадал ривожлантириш тўғрисидаги қарорини бажаришга қаратилган халқ ташаббусининг ифодаси бўлган бу ташаббус Воронеж ва Омск синтетик каучук заводларининг, Воскресенск ва Сумгаит комбинатларининг, Омск шина заводининг ва Константиновск химия заводининг барча қурилиш ташкилотлари коллективларида қувватланди ва маъқулланди, бу корхоналарнинг коллективлари лугансликларнинг чақириғини қизғин қувватлаб, улар ҳам ўз қурилишларида ишга тушириладиган объектларни муддатидан олдин ишга тушириш тўғрисида ўз зиммаларига мажбуриятлар олдилар.

Янги химия объектларини муддатидан олдин ишга туширишнинг мамлакат экономикасини ривожлантириш ва халқнинг моддий даражасини ошириш учун жуда катта аҳамияти бор. Саноат, қишлоқ хўжалиги ва қурилиш кўп миқдорда қўшимча хом ашё, материал ва ўғитлар оладилар, бу эса енгиллаштирилган типлардаги машиналарни, халқ истеъмол қиладиган молларни кўпайтириш, қишлоқ хўжалиги экинларининг ҳосилдорлигини ошириш, қурилиш сифатини яхшилаш ва муддатларини қисқартириш имкониятини беради.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС қарор қиладилар:

1. «Луганскхимстрой» комбинати ҳамда Украина ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги Шимолий Донец ташкилотлари коллективининг химия саноатининг янги қувватларини муддатидан олдин ишга тушириш учун социалистик мусобақани авж олдиришга чақириб бошлаган ташаббуси маъқуллансин.

2. Иттифоқчи республикалар компартияларининг Марказий Комитетларига, саноат ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилувчи ўлка, область ва шаҳар партия комитетларига, иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ хўжалиги кенгашларига, министрликларга ва идораларга, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига қуйидагилар тавсия қилинсин:

Бу ташаббус бутун чоралар билан қўллаб-қувватлансин ҳамда химия саноати қурилишларида янги ишлаб чиқариш қувватларини муддатидан олдин ишга тушириш учун, саноат корхоналарида — химия саноати объектларига керакли ускуналар ва материалларни жадал ишлаб чиқариш учун ҳамда лойиҳалаш ташкилотларида — техника ҳужжатларини муддатидан олдин ва сифатли қилиб ишлаб чиқиш учун социалистик мусобақа кенг авж олдирилсин;

бу ҳаракатга зарур ёрдам бериб турилсин, мусобақанинг бориши матбуотда, радио ва телевидение орқали доимий равишда ва кенг ёритиб борилсин, ўз зиммаларига олган мажбуриятларни муваффақиятли бажараётган илғор қурилишлар ва корхоналарнинг тажрибалари умумлаштириб борилсин ва кенг ёйилсин.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС ишонч билдириб шуни айтадиларки, қурилиш ташкилотлари ва корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари «Луганскхимстрой» комбинати ҳамда Украина ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги Шимолий Донец ташкилотлари коллективининг чақириғини кенг равишда қувватлайдилар, янги ишлаб чиқариш қувватларини муддатидан олдин ишга туширишни таъминлайдилар ва химия саноатида ишлаб чиқаришни жадал равишда юксалтириш учун умумхалқ курашига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ
СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ
ВЦСПС

Республикамизнинг илғор хўжаликлари шудгорлашни тамомламоқдалар. ЮҚОРИДАГИ СУРАТДА: Шўрчи районидаги «Коммуна» колхози далалари. Бу колхозда шудгорлаш тугалланай деб қолди. ПАСТДАГИ СУРАТДА: Наманган ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинград» колхози далаларини шудгорлаш пайти.

А. Ким ва Е. Корниенко фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

КОММУНИСТИК МЎЛ-КЎЛЧИЛИК,

Бухоро—Урал, Жарқоқ — Тошкент, Муборак — Тошкент — Чимкент — Жамбул — Фрунзе— Олмаота... Эҳ-ҳе, Бухоро «хуршиди» йўл олаётган гигант шаҳарларнинг номларини санаб тугатиш қийин. Ҳозир қардош Қозоғистон республикасининг Чимкент шаҳри Ўзбекистон зангори ёнилғисини қабул қилиб олди. Шаҳар саноат корхоналари ва аҳолиси энг қулай ва тежамли ёнилғидан баҳраманд бўлмоқда. Оловкорлар эса Жамбулга қараб йўл олдилар. Янги-янги манзиллар уларни янада олға чорлаяпти. Яқин йиллар ичида оловкорлар Қирғизистон пойтахти Фрунзени ва Қозоғистон пойтахти Олмаотани зангори ёнилғи билан таъминлайдилар.

СССР «Главгази» ташкилотлари эса янги-янги дўстлик илдизлари— газ қувурларини қуришга киришмоқдалар. Қарши даштининг жанубида топилган Муборак конидан Тошкентга қараб газопровод қурилиши учун тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Бора-бора бу газопровод Жарқоқ—Тошкент магистралига уланади ва қўшни қардош республикаларнинг пойтахтлари Фрунзе ва Олмаота томон йўл олади. Кейинчалик эса ана шу газ қувури Қарағандага ҳам етиб боради. «Қозоғистон магниткаси» — Қарағанда металлургия комбинатини ҳам Бухоро табиий газы билан таъминлаш масаласи қараб чиқилмоқда. Марказий Қозоғистон территориясида газ қувурларининг қурилиши табиий бойликларга макон бўлган бу ўлканинг янада гуллаб-яшнаши йўлида хизмат қилади.

Тожикистон Совет Социалистик Республикасининг пойтахти — Душанба шаҳрини ҳам табиий газ билан таъминлаш кўзда тутилмоқда. Тожикистон экономикасини зангори ёнилғи билан таъминлашда Бухоро—Хева нефть газ вилоятида топилган ёнилғи манбалари муҳим роль ўйнайди.

Ўзбекистон газы — Совет Иттифоқидаги барча қардош халқларнинг бойлиги. У Ватанимизда коммунистик жамият қуриш ишига хизмат қилади.

Суратда: газ қувурларини ёткизиш пайти.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Туркманистон
СУНЪИЙ ДЕНГИЗ

Туркманистон деҳқонлари Ўрта Осиё пахтачилигининг ривожланишига борган сари кўпроқ ҳисса қўшмоқдалар. Совет ҳокимияти йилларида республиканинг пахта майдонлари уч ярим баравар кенгайди. Ҳозирги вақтда чигит экилаётган майдонлар Эрон ва Афғонистондагига қараганда анча кўпдир.

Республика ирригаторлари пахта майдонларини тағин ҳам кўпайтириш, фойдаланилаётган ерларда суғориш ишларини яхшилаш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар. Янги сув иншоотлари қурилмоқда, суғориш тармоқлари реконструкция қилинмоқда. Ўтган йилнинг охирида туркман деҳқонлари яна бир йирик сунъий денгизга эга бўлдилар. Ашхобод сув омбори қуриб битказилди. Ҳозиргача бу ерда 25 миллион кубометрдан мўлроқ сув ғамланди. Секунд сайин сунъий денгизга 6 кубометр сув қуйилиб турибди. Баҳоргача яна 20 миллион кубометрдан ортиқ сув йиғиш учун ҳаракат қилинмоқда.

Янги сув омбори Копетдоғ тоғи ён бағридаги неча минглаб гектар ерни суғориш имконини беради. Қанчадан-қанча экин майдонларини суғоришни яхшилайди.

Ашхобод сув омбори республикадаги ўн биринчи сунъий денгиздир. Мурғоб водийсидаги олтита сув омбори ҳосилдорликни оширишда деҳқонларга жуда қўл келяпти. Амударё билан Ашхобод ўртасида оқаётган 800 километрли канал пахтачиликнинг ривожланишига катта таъсир кўрсатаётир. Бу каналда барпо этилган иккита сув омборида ҳам анчагина сув тўпланди.

Туркманистон сунъий денгизларида баҳоргача камида бир миллиард кубометр сув тўпланади. Шу кеча-кундузда ирригация тармоқларида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчиларнинг бутун эътибори ана шунга қаратилган.

ҚИЗИЛҚИЯ КЎМИРИ
Қирғизистон

— Етти йилликнинг бешинчи йили топшириғини ҳам муддатидан илгари бажарамиз! — дея социалистик мусобақа байроғини баланд кўтараётган «Кизилкияуголь» бошқармасининг шахтёрлари янги йилнинг ҳар бир кунини планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш билан нишонламоқдалар.

Бошқарманинг «Комсомол» шахтаси коллективида ўртоқ Тошматов бошлиқ 3-участка кончилари пешқадам. Улар суръатни сира сусайтирмай меҳнат қилиб, йил бошидан буён планга қўшимча бир неча минг тонна ёқилғи қазиб чиқардилар. «Кўкёнғоқ» шахтасининг ўртоқ Умрзоқов раҳбарлик қилаётган участкаси коллективи ҳам планга қўшимча «қора олтин» қазиб олишда ҳамкасбларига ўрнак кўрсатяпти.

Қирғизистон шахтёрлари шу йилнинг 20 куни ичида планга қўшимча қазиб олинган кўмир ортилган бир неча эшелонни жўнатдилар.

КАТТА РЕЗЕРВ

Никита Сергеевич Хрушчев Олмалиқ мис саралаш фабрикасининг биринчи навбати ишга тушиши муносабати билан шаҳар меҳнаткашлари митингида сўзлаган нутқида рангли металлургия саноати ходимларига Олмалиқ корхоналарида минерал ўғит ишлаб чиқаришни ташкил этиш масаласи устида ўйлаб кўриш керак, деб маслаҳат берди. Ҳақиқатан ҳам Олмалиқ табиий бойликларидан тўғри ва рационал фойдаланиш, жумладан металлургия заводларидаги кераксиз чиқинди газлар ҳамда рудани саралаш мобайнида олинадиган таркибида олтингугурт бўлган хом ашё базасида арзон сульфат кислотаси ишлаб чиқариш мумкин.

Етти йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида Олтинтопган қўрғошин-рух ва мис кон-металлургия комбинатида икки қўрғошин-рух ва бир мис кони ишга тушди. Қўрғошин-рух ва мис саралаш фабрикалари ишлаб турибди. Сульфат кислотаси цехи ва рух заводининг пиширш печлари цехи ишга тушиш олдида. Ана шу цехларда рух заводи қуриб битказилгунга қадар, пирит концентратлари қайта ишланиб, сульфат кислотаси олинади. Сульфат кислотаси эса мис рудаларини саралаш фабрикаси учун зарур хом ашёдир.

Мис эритиш заводи шу йилнинг охирида фойдаланишга топширилиши керак. Бу заводда табиий газ қўлланилади, мукаммал печлар ўрнатилади. Аммо заводда сульфат кислотаси бўйича янги корхоналар қуришга киришилмаган, шунингдек олтингугуртни тутиб қолувчи установкалар қуриш ҳам бошлангани йўқ.

«Гипроцветмет» ва «Механобр» институтларининг ҳисоб-китобларига қараганда, Олтинтопган комбинатига қарашли конлардан руда қазиб олиб, уларни қайта ишлаш натижасида 1965 йилда бир неча ўн минг тонна олтингугурт олиниши мумкин. Бу ҳисоб-китоблар Қалмоққир конидан мис саралаш фабрикасига сульфид рудалари жўнатиб туриш кўпаймайди ва пирит концентратлари тайёрлаш кейинроқ бошланади деган фикрга асосланиб тузилган эди. Аммо Қалмоққир конидаги ҳозирги аҳвол ва унда руда қазиб олишни кўпайтириш лойиҳасига мувофиқ сульфид рудалари қазиб чиқаришни кўпайтириш ва уларни мис саралаш фабрикасига юбориш лойиҳада кўзда тутилгандан кўра барвақтроқ бошланади. Шунинг учун ҳам Қалмоққирнинг сульфид рудаларидан пирит концентратлари ишлаб чиқариш масалаларини тезроқ ҳал этиш лозим.

Олтинтопган комбинатида таркибида олтингугурт бўлган хом ашё ва сульфат кислотаси базасида аммофос ва диаммофос ишлаб чиқаришни ташкил этиш фақат Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги учун эмас, балки ўз фосфат ресурсларига эга бўлмаган Сибирь районларини ҳам ўғит билан таъминлашда катта аҳамиятга эга бўлади. Шундай қилиб, сульфат кислотаси, кислород, азот маҳсулотлари, табиий газ ва фосфорит мавжудлигидан фойдаланиб, Ўрта Осиё иқтисодий районидаги рангли металлургия корхоналарида минерал ўғит ишлаб чиқаришни ташкил этиш керак.

А. ЛОМОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат план комиссияси металлургия ва минерал хом ашё бўлимининг бошлиғи.

ЎРТА ОСИЁ ИҚТИСОДИЙ РАЙОНИ

Инсон ўзининг эртанги порлоқ кунини кўриб турса, завқ-шавққа тўлиб яшайди. Агар у севимли Ватанининг порлоқ келажагини тўла тасаввур этса, жасоратга янада тўлиб-тошади... Бепоён мамлакатимиздаги турли миллат кишилари Ватан фаровонлиги йўлида ҳар қачонгидан ҳам зўр матонат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Бунинг боиси шундаки, партиямиз Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарори порлоқ келажак — коммунизм сари бораётган йўлимизни янада ёрқинроқ кўрсатиб берди Пленумнинг Ўрта Осиё иқтисодий районини тузиш ҳақидаги кўрсатмасини тасаввур қилиб кўрган киши бу территориядаги тенг ҳуқуқли ўлкаларнинг истиқболи нақадар порлоқ эканлигини тўла кўз олдига келтира олади.

Улуғ Ватанимиздаги ўн еттита йирик иқтисодий районлардан бири — Ўрта Осиё иқтисодий райони жуда катта территорияни ва 15 миллиондан ортиқ аҳолини ўз ичига олади. Ўзбекистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Тожикистон республикалари ана шу улкан иқтисодий районни ташкил этади.

Ўрта Осиё иқтисодий районининг қишлоқ хўжалигидаги ўзига хос хусусияти — суғориладиган деҳқончиликнинг мустаҳкам қарор топганлигидадир. Унинг энг муҳим қишлоқ хўжалик маҳсулотлари — пахта, пилла, луб экинлари, қоракўл тери, дон, турли мева, узум ва бошқалардир. Бу маҳсулотлар ичида пахта алоҳида қиммат, алоҳида аҳамиятга эга. Дарҳақиқат, бу район Совет Иттифоқининг асосий пахта базаси бўлиб, у мамлакатимизда етиштириладиган пахтанинг 94 процентини беради. Ўрта Осиё табиатининг қулайликлари йил давомида қуёшли кунларнинг кўплиги, серҳосил тупроқ, сунъий суғоришнинг кенг тармоқ ёйганлиги, бепоён адр ва қирларнинг мавжудлиги пахтачилик учун ҳамда бошқа техника экинлари етиштириш учун қулай.

Саноат нуқтаи назаридан қаралганда, Ўрта Осиё иқтисодий райони пахтачилик, тўқимачилик, енгил ва озиқ-овқат саноати, ёғ-экстракцион ва жут саноатининг йирик ўлкасидир. Бу ерда Совет ҳокимияти йилларида қудратли энергетика, машинасозлик, рангли ва қора металлургия, кўмир, нефть-газ, химия саноати, қурилиш индустрияси вужудга келтирилди ҳамда ривожлантирилди. Саноат ишлаб чиқариши йирик тармоқларининг кўпи мазкур районда жойлашган республикалар учунгина эмас, балки Бутуниттифоққа ҳам маҳсулотлар беради. Саноатнинг кўп соҳалари бўйича эса Ўрта Осиё иқтисодий райони мамлакатда етакчи ўринни эгаллайди. Жумладан, ўсимлик мойи, жут, каноп ишлаб чиқаришда биринчи, ип-газлама ва ипак моллар ишлаб чиқаришда иккинчи, минерал ўғитлар ишлаб чиқаришда учинчи, цемент ишлаб чиқаришда эса тўртинчи ўринда туради.

Ўрта Осиё иқтисодий райони ранг-баранг табиий бойликларга кон. Нефть, газ, кўмир, рангли ва нодир металлар, турли минерал тузлар, химия хом ашёлари ва бошқалар шулар жумласидандир. Бу район нефть-газ запаси жиҳатидан Иттифоқда иккинчи ўринда турса рангли ва нодир металлар бўйича олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Унинг табиий газ запаслари эса беҳисоб. Совет геологлари Каспий денгизидан то Тянь-Шань тоғлари этагигача чўзилган бепоён территорияда катта газ запаслари борлигини аниқладилар.

Айниқса, Ўзбекистон ва Туркманистон республикаларида бу қимматли ёқилғининг запаслари битмас-туганмас эканлиги аниқланди. Фақат бизнинг республикамизда ҳисобга олинган табиий газ запаси 3 триллион кубометрдан зиёддир. Бу бойликни коммунизмга хизмат қилдириш мақсадида Газлидан бошлаб 700 километрга чўзилган Бухоро — Тошкент газ қувури қурилди. Тошкент — Чимкент — Фрунзе — Олмаота газ қувурларини ёткизиш тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу, Ўрта Осиё райони ёқилғи балансини тубдан ўзгартириб юборадиган кун яқинлигидан далолат беради. Шунингдек, Ўрта Осиё газы қардош республикалар — Қозоғистон ва Россия Федерациясига ҳам тез орада етиб боради.

Ўрта Осиё иқтисодий райони катта гидроэнергия ресурсларига эга. Гидроэнергия запаслари бўйича у мамлакатимизда Россия Федерациясидан кейинги ўринда туради. Совет ҳокимияти йилларида кўпгина гидроэлектростанциялар қурилди. Чирчиқ — Бўзсув каскади, Фарҳод, Қайроққум, Норин, Учқўрғон ва бошқа гидростанциялар шулар жумласидандир. Ҳозирги пайтда Ўрта Осиё районида қарийб 10 миллиард киловатт-соат электроэнергия ишлаб чиқарилмоқда. Бу революцияга қадар бутун Россияда ишлаб чиқарилган электроэнергияга нисбатан беш марта кўп, Ғарбий Европадаги қатор мамлакатлардагига нисбатан эса бир неча баробар ортиқ демакдир.

Ўтмишда ўргимчак инидек айланма, ғурбат карвон йўлларигагина эга бўлган Ўрта Осиё Коммунистик партия ленинча доно миллий сиёсатни оғишмай амалга ошираётганлиги туфайли темир йўллар, автомобиль магистраллари билан қопланди. Булар Ўрта Осиё республикаларининг барча чеккаларини ўзаро иқтисодий ҳамкорлик иплари билан мустаҳкам боғлаб, уларнинг хўжалик қурилишида равнақ топишига хизмат қилмоқда.

Ўрта Осиёнинг қисқа иқтисодий-географик обзори ўтмишда гоят қолоқ ўлка бўлган бу районнинг қиёфаси нақадар ўзгариб кетганлигидан далолат беради. Эндиликда бу район коммунизм қурилиши суръатларини тезлаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ўрта Осиё республикалари экономикасини ривожлантириш, бу ўлкалардаги бой ресурсларни халқимиз фаровонлигига хизмат қилдириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида қилган докладида Ўрта Осиёдаги газ ва гидроэнергиянинг улкан резервларидан фойдаланиш асосида бу ўлкани электр энергияси ишлаб чиқарувчи муҳим районга айлантириш масаласи олға сурилди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев таъкидлаб кўрсатганидек, Ўрта Осиёнинг кўп районларида пахтачиликни янада ривожлантириш, боғдорчилик ва узумчиликни кенгайтириш учун жуда бой имкониятлар бор. Лекин сув йўқлиги сабабли бу имкониятлардан фойдаланилмаётир. Гидроэнергетика иншоотлари қуриш билан биз дашт районларга сув берамиз ва бу районларга ҳаёт бахш этамиз. Ўрта Осиёнинг иқлим шароити жуда яхши, бу районларда қурилишлар олиб бориш иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ бўлади, сарфланган капитал маблағларнинг ўрни жуда тез қопланади.

Бундан ташқари, Ўрта Осиё минерал ресурсларга бойдир. Арзон электроэнергия негизида Ўрта Осиёда йирик саноатни ниҳоятда ривожлантириш имконияти мавжуд.

Партиямиз Марказий Комитети ноябрь Пленуми кўрсатиб берганидек, Ўрта Осиё районида ишлаб чиқариш кучларини янада ривожлантириш перспективалари, табиатни тубдан ўзгартиришнинг улкан планлари, иқтисодий районлардаги бой табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш режалари кишини қувонтиради.

Ўрта Осиё иқтисодий райони Бутуниттифоқ меҳнат тақсимоти системасида бундан буён ҳам Совет Иттифоқининг асосий пахта базаси бўлиб қолади. Пахта етиштириш йилдан-йилга кўпая бориб, 1980 йилда 10 миллион тоннага етади. Бундай кўп ҳосилни етиштириш учун суғориладиган майдонларни кенгайтириш, мавжуд суғориладиган районларни сув билан тўла таъминлаш тадбирлари, шунингдек, катта ирригация ва мелиорация ишларини амалга ошириш керак.

Ирригация мамлакатни электрлаштириш ленинча планининг ажралмас қисмидир. Владимир Ильич Ленин электростанциялар қуриш ва ирригацияни ривожлантириш проблемаларини бирликда ҳал қилар эди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ доҳий Закавказье ва Ўрта Осиёдаги даштларга ҳаёт бағишлаш учун у ерларга сув чиқаришни орзу қилган эди. Коммунистик партия Ленин орзуларини амалга оширмоқда. Чўллар гуллаб-яшнамоқда. Ҳозир Сирдарё ҳавзасида катта пахтачилик райони ташкил этиш кўзда тутилмоқда. Дастлабки ҳисобларга кўра, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Тожикистон территорияларидаги Мирзачўл ерларидан 800-850 минг гектар қўриқ ўзлаштирилади. Норак ГЭС қурилиши тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу ГЭСнинг ишга туширилиши Ўрта Осиё республикалари саноатига энергия бериш, хонадонларни нурга чулғаш билан бирга Ўзбекистон ва Тожикистон республикалари территориясида 1,2 миллион гектар янги ерни суғориш имконини беради. Қорақум канали базасида Туркманистонда ҳам жуда катта ерлар ўзлаштирилади. Ана шу йирик иншоотлар қурилиши туфайли Ўрта Осиёда 3,5 миллиондан ортиқ гектар ер ўзлаштирилади. Бу эса Мисрдаги суғориладиган майдонлардан 1 миллион гектар кўп демакдир.

Ўрта Осиёдаги совет социалистик республикаларида суғориладиган майдонларни кенгайтириш мақсадида жуда катта ишлар олиб борилмоқда. Сўнгги йилларда бу ерларда ирригация-мелиорация қурилишлари, чунончи Ўзбекистонда янги йирик сув омборлари, қудратли насос станциялари барпо этилди. Тошкент сув омбори, Чимқўрғон, Жанубий Сурхон шулар жумласидандир.

Мирзачўл ва Қарши чўли, Туркманистондаги бепоён ерлар Ўрта Осиё иқтисодий районидаги ўзлаштириладиган энг йирик майдонлардир. Мирзачўлда Сирдарё сувидан унумли фойдаланиш орқали яқин йилларда бир миллион гектар ер ўзлаштирилади. Ҳозир бу ерда ирригация ва мелиорация иншоотлари қурилиши кенг авж олдириб юборилган. Мирзачўлни ўзлаштираётган азаматлар Жанубий Мирзачўл каналини қуриб битказдилар, насос станциялари ишга туширилди, зовур — коллекторлар системаси барпо қилинмоқда. Қарши чўлида эса Ўрта Осиёда энг йирик коллектор қурилган.

Ирригация қурилишлари индустриал методлар асосида олиб борилаётганлиги сабабли иншоотлар тез қад кўтармоқда. Қақраб ётган чексиз даштларни ўзлаштириш натижасида Ўрта Осиёда янги йирик пахтачилик райони бунёдга келади. Норак электростанцияси, Рагун гидростанцияси билан бир қаторда Тўхтағул ва Тогузтороу электростанция каскадлари қурилиши ҳам авж олдириб юборилади. Чирчиқ дарёсида йирик Чорвоқ гидростанцияси қурилиши бошланиб кетди. Коммунизмнинг бу иншоотлари барпо қилиниши мамлакатимиз энергетика системаси қудратини оширади ва Ўрта Осиё республикалари индустриясининг янада тараққий этишига олиб келади. Ана шу асосда рангли металлургия, алюминий саноати ва катта химия корхоналарининг йирик марказлари ташкил этилади.

Гидроэлектростанция иншоотлари қурилиши мамлакатни электрлаштириш, деҳқончилик қилинадиган майдонларни суғориш ва янги ерларни ўзлаштириш проблемалари билан комплекс ҳал этиляпти. Чунончи Норак ГЭСининг ишга туширилиши 1,2 миллион гектар янги ерни, Тўхтағул ГЭСи қурилиши эса 1 миллион 700 минг гектар ерни ўзлаштириш имконини беради. Чорвоқ ва Тўхтағул гидроэлектростанциялари ишга тушгач улкан сув омбори вужудга келтирилади. Шундай қилиб, Фарғона ва Тошкент ҳавзаси сув билан жуда мўл таъминланади.

Районда йирик табиий газ ва кўмир запасларининг мавжудлиги гидроэлектростанция қурилишлари билан бир қаторда иссиқлик электростанциялари қурилишини ҳам кенг қўламда олиб бориш имконини беради. Ҳозироқ Ўрта Осиёда энг йирик бўлган Оҳангарон ГРЭСи тўла қувват билан ишга туширилмоқда. Шунингдек, Тахиатош ва Фарғона иссиқлик электростанциялари фойдаланишга топширилди. 1 миллион 200 минг киловатт қувватга эга бўладиган Тошкент ГРЭСи қурилиши тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Келажакда булардан ҳам йирикроқ иссиқлик станциялари қуриш назарда тутилган.

Ўрта Осиё иқтисодий районида нефть-газ саноати гоят кенг кўламда ривожланади. Қимматли беҳисоб табиий газ запасларининг мавжудлиги районни мамлакатнинг муҳим газ саноати марказига айлантириш имконини беради. Агар 1940 йилда Ўзбекистон ва Туркманистонда ҳаммаси бўлиб 9,9 миллион кубометр газ чиқарилган бўлса, 1961 йилга келиб унинг ҳажми 1.404,9 миллион кубометрга етди. Айниқса, бизнинг республикамизда газ саноати тез суръатлар билан ўсмоқда. 1965 йилга келиб республикада, дастлабки ҳисобларга кўра, 41 миллиард кубометр газ чиқарилади. Бу катта ёнилғи энергияси Иттифоқимизнинг қатор районларига ҳам юборилмоқда. Фақат Уралгина Ўрта Осиё газы билан таъминлангач, 20 миллион тонна кўмирни иқтисод қилиш имконига эга бўлади. Газ химия саноати учун, хусусан полимер химияси тараққиёти учун, пластмасса ва синтетик толалар ишлаб чиқаришни ривожлантиришда муҳим хом ашё сифатида хизмат қилади. Ана шу асосда Ўрта Осиё яқин келажакда Иттифоқимиз химия саноатининг муҳим маркази бўлиб қолади.

Партиямиз Программасида Волга бўйи, Урал, Шимолий Кавказ ва Ўрта Осиёнинг энергетикаси, нефть, газ ва химия саноатини тез суръатлар билан ривожлантириш зарурлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди. Ўрта Осиёда катта химия саноатини яратиш планига мувофиқ Фарғона ва Навоийда азот ўғит заводлари, Фарғона сунъий ипак комбинати қурилади.

(Охири учинчи бетда).

Тожикистон
10 МИЛЛИОН ГЕКТАР ЯНГИ ЕР

Тожикистон республикасида Варзоб, Хорог, Қайроққум электростанциялари нур бериб турибди. Яқинда Вахш дарёсида қурилаётган Бош ГЭСнинг иккита агрегати ҳам ҳаракатга келиб, республика халқ хўжалигига хизмат қила бошлади.

Республиканинг гидроэнергетика ресурслари жуда бой. Қидирув ва лойиҳалаш ишларининг якунларига қараганда, Вахш ва Панж дарёларида қуввати 25 миллион киловаттга етадиган электростанциялар каскадини барпо қилиш мумкин. Улар йилига 120 миллиард киловатт-соат энг арзон энергия ишлаб чиқара олади. Шунингдек, икки дарё энергетика ресурсларидан комплекс равишда фойдаланиш натижасида 10 миллион гектар янги ерларни ўзлаштириш мумкин.

Суратда: Вахш дарёсида қурилган Бош ГЭСнинг умумий кўриниши.

А. Поляков фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

КОРХОНА ҚУВВАТИ 2 БАРАВАР ОРТДИ

Мамлакатимиздаги йирик енгил саноат корхоналаридан бири — Марғилон ипак комбинатида янги-янги корхоналар ишга солинмоқда. Бу ерда қурила бошлаган йигирув-тўқув фабрикаси ҳам фойдаланишга топширилди. Комбинатнинг янги фабрикасига 11 мингта урчуқ ўрнатилган. Автомат станоклардан фойдаланиш фабрикада ишнинг унумли бўлишини таъминлаяпти.

Йигирув-тўқув фабрикасининг ишга туширилиши корхонанинг ишлаб чиқариш қувватини икки баравар оширди.

НУР ВОҲАСИ

Машъал Хоразм областининг барча колхозлари, район марказлари ҳамда Урганч ва Хева шаҳарлари яқин кунларда Тахиатошдан электр энергияси ола бошлайди. Энергияни ГРЭСнинг Урганч шаҳрида қурилган подстанцияси тақсимлайди.

Шу кунларда Тахиатош — Урганч юқори вольтли электр линияси қурилиши жадаллашиб кетди. «Узбекгидроэнергострой» трестининг 3-бошқармасига қарашли учинчи механизациялашган колоннасининг азаматлари белгиланган участкаларга темир-бетон таянч устунларини кетма-кет ўрнатиб, Урганчга тобора яқинлашмоқдалар

Шунингдек, «Узсельэлектрострой» тресты қурувчилари ҳам колхозлараро линия қурилиши ишларини муваффақият билан олиб бормоқдалар. Яқин кунларда Тахиатош электростанцияси область саноат корхоналари ва колхозларини электроэнергия билан таъминлай бошлайди.

Кўҳна Хоразм нур воҳаси бўлиб қолади.

Э. МАДРАҲИМОВ,
«Қизил Ўзбекистон»нинг штатсиз мухбири.

ТОЖИКИСТОН ҚУРУВЧИЛАРИГА ТАБРИК

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Вахш каскадининг биринчи станцияси ишга туширилиб, меҳнатда эришилган катта ғалаба билан Бош гидроэлектростанция қурилишининг ҳамма қатнашчиларини қизғин табрикладилар. Бош гидроэлектростанция ишга туширилганлиги, дейилади табрикда, Тожикистон ССР энергетикасини ривожлантиришга қурувчилар томонидан қўшилган ажойиб ҳиссадир. Бу станциянинг энергияси республика саноатини ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришни таъминлайди, Ўрта Осиёда энг катта гидростанция бўлган Норак гидроэлектростанциясини қуришни авж олдириб юборишга имкон беради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қурувчилар, монтажчилар, лойиҳачилар Ўрта Осиё республикаларида энергетика объектларини қуриш топшириқларини бундан буён ҳам муваффақиятли равишда бажара берадилар, деб ишонч билдирадилар.

* * *

Вахш каскадининг биринчи гидроэлектростанцияси — Бош гидроэлектростанция ҳозирги вақтда Ўрта Осиёдаги энг катта станциядир. Бу станциянинг ҳар қайсиси 35 минг киловатт қувватга эга бўлган иккита агрегати ишга туширилди ва энергия бера бошлади. Кейинроқ бу станциянинг қуввати 210 минг киловаттга етказилади. Тожикистонда Бош гидроэлектростанция билан Душанба ўртасида 220 киловольт кучланишли биринчи электр линия қурилди. Станция ва электр линия қуриш тоғлардаги мураккаб шароитда амалга оширилди.

(ТАСС).

ФАРОВОНЛИК ЎЛКАСИ

ТЕХНИКА ПРОГРЕССИНИНГ АСОСИ

Ўрта Осиё машинасозлик саноатида 17 та тармоқ бўлиб, 80 та йирик машинасозлик корхонаси ишлаб турибди. Бу корхоналар Совет Иттифоқидаги пахтакор республикалар учун пахтачилик бўйича комплекс машиналар, электротехника ва кабель маҳсулотлари, йўл қурилиши ва транспорт машиналари, кон-руда, нефть-газ, химия ва енгил саноат учун технологик ускуна-механизмлар, энг аниқ ишлайдиган приборлар, металл қирқиш инструментлари ва машинасозликнинг бошқа буюмларини ишлаб чиқармоқда.

Ўрта Осиё машинасозлик корхоналари бу иқтисодий райондаги қардош республикалар эҳтиёжи учун машина ва механизмлар ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқда. Машинасозлик саноатнинг бошқа тармоқларига нисбатан устун даражада ривожлантириляпти.

Эндиликда машинасозлик саноати тараққиёти масалаларини алоҳида-алоҳида республикалар миқёсида эмас, балки бутун Ўрта Осиё миқёсида ҳал этиш лозим. **Машинасозлик саноатини Ўрта Осиё миқёсида ихтисослаштириш ва кооперациялаш, шунингдек куч ва маблағларни марказлаштириш масалаларини ҳал этиш фурсати келди.** Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг тузилиши Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Туркманистон республикаларининг машинасозлигини янада ривожлантириш учун кенг истиқбол очади.

Ҳозир Ўрта Осиё республикаларида 2,5 мингга яқин машинасозлик ва металлни қайта ишлаш корхоналари бор. Шулардан 85 проценти майда корхоналар бўлиб, уларнинг ҳар бирида ишлаётган ишчи ва хизматчиларнинг сони юэтадан ортмайди. Умуман Ўрта Осиё машинасозлиги миқёсида бу майда корхоналар ишлаб чиқараётган маҳсулот ҳиссаси оз. **Машинасозлик корхоналари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини муттасил кўпайтираётган ва янги-янги корхоналар ишга туширилаётган бўлса ҳам Ўрта Осиё иқтисодий районининг машина-ускуналар, механизмлар ва приборларга бўлган талаби тўла-тўкис қондирилаётгани йўқ.**

Ўрта Осиёдаги кўпгина машинасозлик корхоналари маҳсулотнинг жуда кўп турларини ишлаб чиқармоқдалар. Бу эса ўз навбатида корхоналарни ихтисослаштиришни ҳамда машина ва механизмларни иқтисодий район талабини қондирадиган даражада кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил этишни қийинлаштирмоқда. Инструментлар, крепеж деталлари, электродлар ҳамда пластмасс буюмлар ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг етарли равишда ихтисослаштирилмаганлиги сабабли республикалараро ва республикалар ичида кооперация яхши йўлга қўйилмаган.

Машинасозлик корхоналарида ишлаб чиқаришни концентрлаштириш, ихтисослаштириш ва кооперациялаш соҳасидаги тадбирлар, планлаштириш ва моддий-техника таъминоти, лойиҳалаш, конструкторлик ҳамда илмий-тадқиқот институтларининг фаолияти Ўрта Осиё миқёсида боғланмаган ҳолда, ҳар бир республикада алоҳида-алоҳида амалга оширилди. Натижада қўшни республикаларда бир хил маҳсулот ишлаб чиқарадиган корхоналар қурилишига йўл қўйилди.

Конструкторлик ташкилотлари коллективларининг куч-ғайратлари бирлаштирилмаганлиги сабабли ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш учун машина-механизмлар конструкциясини ишлаб чиқиш ҳамда жорий этиш суст бормоқда. Ҳозирги вақтда металлни қайта ишлаш ва машинасозлик саноати корхоналарини ихтисослаштириш ва жойлаштириш масалалари билан Ўзбекистон ССРда республика Фанлар академиясининг Экономика институти, Оғир саноат корхоналарини лойиҳалаш бўйича институт — «Узгипротяжпром» ҳамда республика Халқ хўжалиги кенгашининг давлат махсус конструкторлик бюроси ва қисман «Узгоспроект» шуғулланмоқда. Қирғизистон ССРда эса худди шу масала билан «Киргизпроект» институти машғул. Туркманистон ССРда эса ишлаб чиқариш кучларининг ривожланиши бўйича генерал схемани «Мосгорпроект» лойиҳалаш институти бажармоқда. Тожикистон ССРда эса шу турдаги ишларни «Мосгорстройпроект» лойиҳалаш институти олиб бормоқда. **Машинасозлик ва металлни қайта ишлаш корхоналарининг ривожи билан шу тариқа кўпгина ташкилот ва институтларнинг шуғулланиши натижасида ягона техника сиёсати ўтказиш ҳамда бутун Ўрта Осиё миқёсида машинасозлик ва металлни қайта ишлаш саноати корхоналарининг ривожи ва ихтисослашувини кўзлаб, техника-иқтисодий жиҳатдан асосланган кўрсатмаларни ишлаб чиқиш қийинлиги равшандир.**

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ МАШИНАСОЗЛИГИНИНГ ТАРАҚҚИЁТИГА ДОИР БАЪЗИ МАСАЛАЛАР

Энди машинасозлик заводларида тайёрлов ва ёрдамчи базаларни ихтисослаштириш қай тариқа амалга оширилаётганлигига бир назар ташлайлик. Ҳозир Ўрта Осиё иқтисодий районида 130 қуюв цехи, 49 темирчилик-пресс цехи, 29 ремонт цехи ва 60 инструмент цехи ҳамда инструмент ишлаб чиқарадиган 100 та участка бор. Бу корхоналарни ихтисослаштириш, йириклаштириш ва реконструкция қилиш суст бормоқда. Уларнинг учдан бири майда-чуйда корхоналардир. Бу корхоналарда ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш суръати паст. Заготовка тайёрлаш, ускуналарни ремонт қилиш ҳамда инструмент ва технологик ускуналар ишлаб чиқариш учун илғор методлар сустлик билан жорий этилмоқда.

Ўрта Осиё республикалари машинасозлик саноати маҳсулотининг умумий миқёсида қишлоқ хўжалик машиналари ва электротехника буюмлари ишлаб чиқариш муҳим ўрин тутади. Машинасозлик саноати ялпи маҳсулотининг 45 процентини ана шу маҳсулотлар ташкил этади. Шунинг учун ҳам Ўрта Осиё машинасозлик саноати ходимларининг бутун диққат эътибори ва куч-ғайрати биринчи навбатда саноатнинг ана шу тармоқларини янада ривожлантиришга қаратилиши лозим. Пахтачиликни механизациялашни тезлаштириш, чигитни уяларга белгиланган миқдорда ташлаб кетадиган сеялкалар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, пахтани қопқанорсиз ташишга тўла-тўкис ўтиш, ҳосилнинг 70 процентини машиналарда териб олинишига эришиш керак. Пахта териш ва кўрак чувиш машиналарининг энг мукаммал намуналарини яратиш талаб этилади.

Ўрта Осиё машинасозлик саноати корхоналари умумиттифоқ аҳамиятга эга бўлган маҳсулотларни, жумладан кўтарма-транспорт механизмлар, тўқимачилик саноати учун ускуналар, компрессорлар ва насослар, экскаваторлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришлари ҳамда бу маҳсулотлар ишлаб чиқаришни Ўрта Осиё иқтисодий райони эҳтиёжларига мослаштиришлари ҳам лозим.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, Ўрта Осиёдаги ҳар бир республиканинг экономикаси машина ва ускуналарнинг кўпгина турларини талаб этади. Шунинг учун ҳам машинасозлик корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқаришга ва уни ихтисослаштиришга алоҳида диққат-эътибор қилиш лозим. Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг тузилиши капитал маблағни кам сарфлаган ҳолда Ўрта Осиё республикаларининг машинасозлик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўла қондиришга ёрдам беради. **Машинасозлик саноатининг ривожидаги ҳозирги номувофиқлик ҳамда шу корхоналарни жойлаштиришдаги нотекислик бу масалалар Ўрта Осиё иқтисодий райони миқёсида ҳал этилгандагина тўғри ечилишини кўрсатиб турибди. Шунинг учун ҳам лойиҳалаш, планлаштириш ва илмий текшириш ташкилотларининг куч-ғайратларини бирлаштириш лозим.** Бизнинг фикримизча, металлни қайта ишлаш ва машинасозлик саноати корхоналарининг бундан буёнги ривожи ва ихтисослаштириш масалалари билан Ўрта Осиё иқтисодий райони миқёсида «Узгипротяжпром» лойиҳалаш институти коллективи шуғулланиши керак. Шу билан бир қаторда «Узгипротяжпром» лойиҳалаш институтини реконструкция қилинаётган ва янгидан қурилаётган корхоналарнинг лойиҳаларини комплекс ишлаб чиқиш бўйича ихтисослаштириш лозим. Бу лойиҳалаш институтини саноатнинг бошқа тармоқ корхоналари бўйича лойиҳа ишлаб чиқишдан ҳоли қўйиш маъқул бўлади. **Машинасозлик тармоқлари бўйича ишлаб чиқариш бирлашмалари — фирмалар тузиш ҳақида ҳам ўйлаб кўрса арзийди.**

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми саноат, қурилиш ва қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини янада яхшилашнинг туб масалаларини муҳокама қилди. Пленум ишлаб чиққан тадбирларнинг амалга оширилиши халқ хўжалигимиздаги фойдаланилмаётган жуда катта резервларни ишга солишга, жумладан Ўрта Осиё иқтисодий районининг машинасозлигини янада тараққий эттиришга хизмат қилади.

А. ОРТИҚОВ,
П. КАЛЯКИН,
иқтисод фанлари кандидатлари.

ТУРКМАНИСТОНДАГИ «Ленин-нефть» нефть кони бошқармасига қарашли биринчи участка илғорликни қўлдан бермаяпти. Бу участка коммунистик меҳнат коллективи деган номга яраша меҳнат қилмоқда. СУРАТДА: участка мастери Уроз Отаев (чапда) ва унинг ёрдамчиси Ора Ураев.

Г. Назаров фотоси.

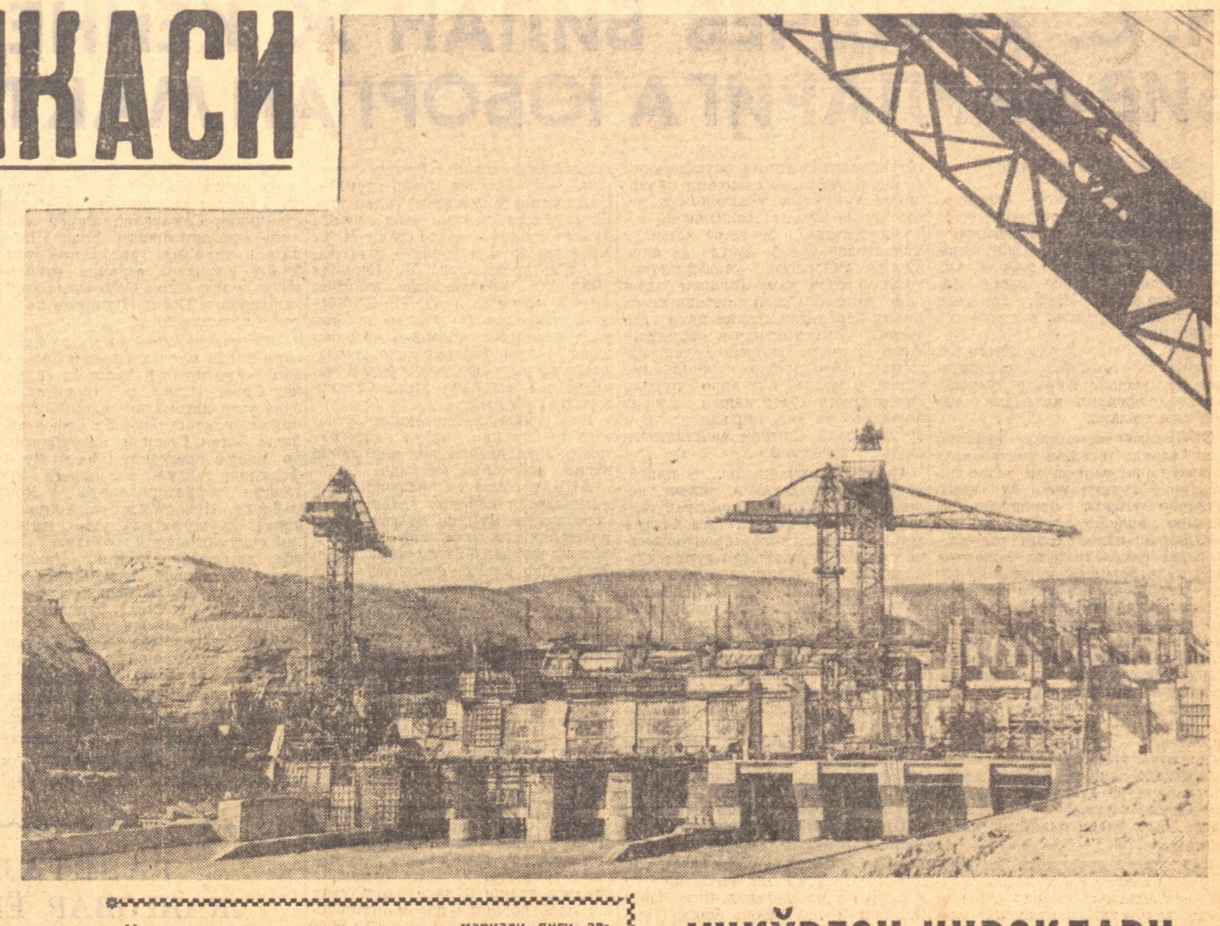

ЯНГИ ТЎҚУВ СТАНОКЛАРИ

Душанба тўқимачилик машинасозлиги заводида тайёрланган станоклар РСФСР, Украина, Қозоғистон ва мамлакатимизнинг бошқа республикаларидаги тўқимачилик корхоналарида кенг қўлланилмоқда.

Машинасозлар яқинда «АТ-175-Ш5» маркали янги автомат станокларнинг тажриба нусхасини тайёрладилар. У эни 175 сантиметр бўлган жун газламалар тўқишда жуда қўл келади. Янги автомат станокнинг тажриба нусхалари Свердловскдаги камвол комбинатида синаб кўрилмоқда. Дастлабки синов якунлари станокнинг тежамли ва қулай эканлигидан дарак бермоқда.

БАРХАНЛАР ҚЎЙНИДАГИ «ҚОРА ОЛТИН»

Қардош Туркманистон республикасининг нефть саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. Ҳозирги вақтда Туркманистон бутун Ўрта Осиёда қазиб олинаётган нефтнинг 80 процентини етказиб беряпти. Нефть қазиб олиш суръатларининг ўсиши шундан далолат беряптики, туркман нефтчилари шу йилиёқ контроль рақамларда 1965 йилга мўлжалланган «қора олтин» қазиб олиш марраларига эришадилар. 1955 йилда эса Туркманистон конларидан 10 миллион тонна нефть қазиб олинади. Чор Россияси 1913 йилда шунча миқдорда «қора олтин» қазиб олган эди. Бундан буён ҳам Туркманистондаги ёнилғи манбаларидан «қора олтин» қазиб олиш тобора ортиб бораверади. «Яқин йиллар ичида нефть қазиб олишни йилига 40 миллион тоннага етказамиз!» Туркманистон нефть саноати ходимларининг аҳди ана шундай.

Нефть конларини қидириш ва ишга солишда замонавий техника ва янги прогрессив технология кенг қўлланилмоқда. Нефтчилар электр бурғи билан пармалаш, кичик диаметрли қудуқлар қазишни кенг қўлланмоқдалар. Шунингдек, енгил ва ихчам пармалаш ускуналарини қўллаш ва қувурларни қудуқларга тушириш-чиқариш ишларини механизациялаш соҳасида ҳам бирмунча ишлар қилинди. Электр бурғи ёрдамида умумий узунлиги 25 минг метр бўлган қудуқлар қазилди. Бу усул турбина ва ротор усули билан қудуқ қазиш усулига қараганда бир мунча афзалликларга эга эканлиги равшан бўлди.

Кейинги йилларда йирик нефть запаси бўлган Қутиртепа кони қидириб топилди. Шунингдек Укарим, Қамишлажа конларида олиб борилаётган геология-қидирув ва пармалаш ишлари ҳам бу ерда катта ёнилғи манбалари мавжудлигидан дарак бермоқда. Марказий ва Шарқий Қорақумда йирик газ конлари — Дарвоза ва Байрамали манбалари топилди. Бу конлардаги зангори ёнилғининг запаслари юз миллиардлаб кубометрга тенгдир. Геологлар Фароб ва Қорачопда ҳам саноат аҳамиятига эга бўлган ёнилғи манбалари бор, деб айтмоқдалар.

Каспий денгизи қирғоқларида ҳам нефть конлари очилиши мумкин бўлган янги структуралар белгилаб қўйилди. Республика нефтчиларининг шарафли вазифаларидан бири — ана шу янги майдонларда ҳам ёнилғи конларини топиб, халқ хўжалигимизнинг янада ривожи йўлида хизмат қилдиришдан иборат. Ҳозирнинг ўзидаёқ Туркманистон республикаси нефть ва газнинг запаслари жиҳатидан Россия Федерациясидан кейин мамлакатимизда иккинчи ўринда турибди.

Ўрта Осиё республикалари экономикасига раҳбарликни яхшилаш мақсадида Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши ҳамда бошқа республикалараро органлар тузилмоқда. Бу органларнинг тузилиши қардош қўшни республикалар халқ хўжалигининг янада гуллаб-яшнаши, хусусан нефть саноатининг янада тараққий этишига хизмат қилади.

Ш. ДАВЛАТОВ,
геология-минерология фанлари кандидати.

ТОЖИКИСТОН КАБЕЛИ

Тожикистон республикаси ўз кабелига эга бўлиб қолди. Бу ерда электротехника саноатининг энг муҳим тармоқларидан бири — кабель маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. 1960 йилда ишга туширилган «Тажиккабель» заводининг маҳсулотлари мамлакатимиздаги кўпгина иттифоқчи республикаларга жўнатилиб турилибди.

Яқинда кабель заводининг иккинчи навбати ҳам фойдаланишга топширилди. Эндиликда кабель ишлаб чиқариш 30 процент кўпайди. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари КПСС XXII съезди ва партия Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларини амалга ошира бориб, янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўймоқдалар. Кабелчилар шу кеча-кундузда қишлоқларни радиолаштириш ва телефонлаштиришда қўлланиладиган янги типдаги кабель маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштиришга тайёрлик кўрмоқдалар.

УЧҚЎРҒОН ЧИРОҚЛАРИ

Азим дарё Норин асрлар давомида инсонга бош эгмай келди. Қудратли техника ва замонавий билим-тажрибага эга бўлган қурувчиларимиз меҳнати билан шамолга макон бўлган бу жойда улкан нурхона қад кўтарди. «Шамолга макон» деганим шунчаки бир гап эмас. Станция қурилган жойни қадимдан Шамоллисой дейишарди. Бунинг боиси шуки, бу ер тоққа нисбатан анча паст бўлиб, баланд тоғ дарасидан эсган кучли шамол худди шу ердан елиб-югуриб ўтади. Фақат баҳордагина тоғдан эриб тушган қор суви сой ҳосил қилиб оқарди. Бошқа вақтларда худди Бекобод шамоли сингари кучли шамол эсиб туради.

Мана, ҳозир ўша Шамоллисой Ўрта Осиёдаги улкан нурхонага айланди. Дарё бўйида қурувчиларнинг кўркам шаҳарчаси қад кўтарди. Бу ерда қурилган Учқўрғон ГЭСининг қуввати — 180 минг киловатт. Бу Чирчиқ дарёсида ишлаб турган Қодирия ГЭСидан 15 марта катта демакдир.

Норин энергетика каскадининг тўнғичи бўлган бизнинг электростанциямизни қуриш осон бўлмади. Бунинг учун азамат қурувчилар кечани-кеча, кундузни-кундуз демай фидокорона меҳнат қилдилар. 1959 йил декабрида дастлабки кубометр бетон ётқизилган эди. Ана шундан кейинги қарийб уч йил давомида кўпгина ишлар қилинди. Жумладан, минглаб кубометр темир-бетон ва бетон ётқизилди. 4 миллион кубометр ҳажмда ер ишлари бажарилди.

«Нарынгидроэнергострой» қурувчилари «Средазгидроэнергострой» тресты коллективи билан ҳамкорликда ишлаб, Учқўрғон ГЭС — Тошкўмир, Андижон — Қорасув, Қорасув — Уш, Қорасув — Жалолобод, Учқўрғон ГЭС — Кўчқор ота электр узатиш линияларини қуриб битказдилар. Уш, Жалолобод, Тошкўмир ва Қорасув шаҳарларида подстанциялар барпо этилди. Ана шу линиялар ҳозирги вақтда Учқўрғон ГЭСи ишлаб чиқараётган энергияни Қирғизистон ва Ўзбекистон республикасининг шаҳар ва қишлоқларига элтиб бермоқда.

Станциямиз бултур тўла қувват билан ишлай бошлади. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллиги байрами арафасида станциянинг охирги — тўртинчи агрегати коммунизм учун хизмат қила бошлади. Нурхонамиз фойдаланишга топширилганидан буён 400 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси ишлаб чиқарди.

Корхонамиз ҳозирги замон машина ва ускуналари билан жиҳозланган. Бу эса ГЭС дан фойдаланишни осонлаштирмоқда. Станция иши марказий пультдан туриб бошқарилаётир. Навбатчи инженер Е. Марфин, смена бошлиғи Е. Нестеренко, ишчилардан Қ. Тинибеков, У. Юнусов ўртоқлар станциянинг бир меёрда ва юқори унум билан ишлашига катта ҳисса қўшмоқдалар.

Учқўрғон ГЭСи фақат нур бермайди. У, коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонини тўкин қилиш учун курашаётган қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига ҳам мўл ҳосил етиштиришда мададкор. Қурилган тўғон дарё сувини баландга кўтариб беради. Тўғон олдида тўпланган сув махсус канал билан колхоз ва совхоз далаларига йўл олади.

Норин дарёсида Учқўрғон ГЭСидан бошқа яна бир неча электростанция барпо этилади. Бизнинг станциямиз қуриб битказилди. Бу ердаги ишларни бажариб бўлган қурувчилар янги улкан иншоот қурилишига — Тўхтағулга жўнаб кетмоқдалар. У ерда Ўрта Осиё республикалари халқ хўжалиги учун жуда муҳим бўлган иншоот қурилиши бошлаб юборилди. Тўхтағул гидроэнергетика комплекси қурилиши ҳам бизнинг ГЭСимиздаги сингари умумхалқ қурилишига айланиб кетди.

П. ТЕН,
Учқўрғон ГЭСининг директори.

* * *

Учқўрғон ГЭСи Ўзбекистон ва Қирғизистон республикалари учун кўплаб энергия ишлаб чиқариш билан бирга, қишлоқ хўжалигимизнинг ривожланишига ҳам баракали таъсир кўрсатмоқда. СУРАТДА: ГЭСнинг умумий кўриниши.

С. Безносов фотоси.

ҲАМКОРЛИК

Марғилон ремонт-механика заводи коллективи қардош республикаларнинг буюртмаларини муваффақиятли бажармоқда. Ҳозир завод Грузия, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон, Озарбайжон, Молдавия каби республикаларга пиллакашлик, тўқимачилик ҳамда йигирув станоклари учун кўплаб запас қисмлар тайёрлаб беряпти.

Завод маҳсулотнинг 25-30 процентини қардош республикаларга жўнатиб турибди. Буюртмаларнинг тез ва сифатли тайёрланишида инженер Н. Виноградов, конструктор Н. Илёсов, мастер Г. Петухов, слесарь И. Мирошниченко ўртоқлар жонбозлик кўрсатишяпти. Коллектив иқтисодий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш учун курашиб, етти йилликнинг бешинчи йили топшириғини ҳам муддатидан илгари бажариш мусобақасини кучайтирмоқда.

М. ДАДАЖОНОВ.

ЎРТА ОСИЁ ИҚТИСОДИЙ РАЙОНИ

(Боши иккинчи бетда).

Партия ва халқимизнинг асосий иқтисодий вазифаси — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш совет халқларини дўстлик оиласига янада мустаҳкам бирлаштиради, миллатлар ўртасида моддий ва маънавий бойликларни ўзаро алмаштиришни кучайтиради, совет республикаларининг ўзаро алоқа ва биродарлик ёрдамини янада равнақ топтиради. Мамлакатимиз халқларининг куч-ғайратини ягона мақсадга бирлаштириш, йирик хўжалик проблемаларини ҳал қилишда иқтисодий ҳамкорлик моддий ва меҳнат ресурсларини тежайди ҳамда хўжалик қурилиши суръатларини оширади. Буни жуда кўп мисолларда кўриш мумкин. Масалан, Қозоғистондаги миллионлаб гектар қўриқ ерларни ўзлаштиришда мамлакатимизнинг ҳамма районларидан — РСФСРдан, Украина ва Белоруссиядан, Болтиқбўйи ва Ўрта Осиё республикаларидан келган турли миллат вакиллари қўлни-қўлга бериб меҳнат қилаётирлар. Улкан Братск ГЭСи қурилишида бутун мамлакат меҳнаткашларининг вакиллари қатнашмоқда. Бу ерга иттифоқчи республикалар ва иқтисодий районлар қудратли машиналар, турли асбоб-ускуналар, кабеллар, қурилиш материаллари юбориб турибди. Ўзбекистон, Қозоғистон, Тожикистон республикаларининг меҳнаткашлари бир ёқадан бош чиқариб, асрлар бўйи қақраб ётган Мирзачўлни гулистонга айлантирмоқдалар. Фарҳод ГЭСининг нурлари уч қардош республикани нурафшон қилмоқда. Ўзбекистон ва Тожикистон меҳнаткашлари ҳамкорликда Қайроққум гидростанциясини барпо қилиб, унга «Дўстлик» станцияси деб ном бердилар. Тўхтағул ГЭСининг энергияси ҳам Қирғизистон ва Ўзбекистон республикаларининг равнақига хизмат қилади.

Яқин келажакда ягона Ўрта Осиё энергия системаси вужудга келтирилади. Ўзбек гази қардош Қозоғистон ва Қирғизистонга етиб борадиган кун яқин. Бухоро — Урал газ қувури кун сайин мамлакатимиз ичкарисига шиддат билан одимламоқда. Бу йил — етти йиллик планда кўзда тутилганидан икки йил олдин индустриал Челябинск шаҳрида дўстлик машъали — зангори олов порлайди. Булар дўстлик, биродарлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам намунаси, социалистик миллатлар ва халқлар ўртасидаги муносабатларда вужудга келган ажойиб янгиликлардир. Бу прогрессив процессларнинг ҳаммаси мамлакатимиздаги миллатларнинг ўзаро ҳамкорлигини кенгайтиради ҳамда уларни янада жипслаштиради.

Аммо ҳозирги вақтда иттифоқчи республикалар хўжалик ва план органларида айрим маъмуриятчилик, маҳкамабозлик, параллелизм практикаси мавжуд. Ўрта Осиё республикалари саноати, илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтларида мавжуд бўлган параллелизм, транспортда юк ташишнинг рациональ эмаслиги, Ўрта Осиёни районлаштиришдаги мавжуд камчиликлар ишлаб чиқариш кучларини тез ривожлантиришга, айрим республикаларнинг янада тезроқ юксалишига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Партиямиз Марказий Комитети ноябрь Пленуми мамлакатимиз иқтисодий тараққиёти ва партиянинг халқ хўжалигига раҳбарлиги масаласини чуқур илмий анализ қилиб, камчиликларни рўй-рост очиб ташлади ва уни тузатишнинг конкрет режаларини тузиб берди. Пленумнинг, чунончи, Ўрта Осиёда қатор иқтисодий органлар — Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши, Ўрта Осиё пахтачилик бошқармаси, Ирригация ва совхозлар қурилиши Бош бошқармаси ҳамда «Средазстрой» ташкил этиш ҳақидаги қарори бу ўлкалар равнақи ҳақидаги буюк ғамхўрликнинг янги далилидир. КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси ва Ўрта Осиё иқтисодий органларининг тузилганлиги халқ хўжалигига раҳбарликни тубдан яхшилаш, Ўрта Осиё иқтисодий районининг ғоят катта ресурсларини координациялаш ва бирлаштиришда бу республикаларга катта истиқбол очади ҳамда ишлаб чиқариш кучларини оқилона жойлаштириш, моддий ресурслардан тўла фойдаланиш, ўринсиз юк ташишларга чек қўйиш, районлараро ҳамда ички алоқаларни тубдан яхшилашга ёрдам беради. Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши тузилганлиги айрим маҳаллийчилик тенденцияларига, биқиқ хўжалик қурилишларига чек қўяди, моддий ва меҳнат кучларининг сочилиб кетиш практикасига барҳам беради.

Ўрта Осиё республикалари хўжалик қурилишидаги айрим проблемаларни кўз олдига келтирган ҳар бир киши янгидан тузилган Ўрта Осиё партия ва хўжалик органларининг аҳамияти нақадар катта эканлигини тўла тасаввур қилади.

Ўрта Осиё иқтисодий райони органлари ўз ишларини Ўрта Осиё иқтисодий райони ва бутун Совет Иттифоқи манфаатлари билан тўла қўшиб олиб борадилар, бу эса мамлакатимизнинг, хусусан Ўрта Осиё республикалари экономикаси ва маданиятини янада юксалтиришга хизмат қилади.

О. АМИНОВ,
иқтисод фанлари доктори.

Ўн мингинчи радиатор

Фрунзе машинасозлик заводи коллективи етти йилликнинг бешинчи йилида унумли меҳнат қилмоқда. Янги йил арафасида заводда автомобиль радиаторлари тайёрлаш цехи фойдаланишга топширилган эди. Янги маҳсулот ишлаб чиқариш технологиясини тез ўзлаштириб олган бу коллектив яқинда ўзининг катта муваффақиятини нишонлади. Корхона конвейеридан ўн мингинчи радиатор тушди. Корхонада тайёрланган радиаторларнинг дастлабки партияси қардош Ўзбекистон ва Қозоғистон республикаларига жўнатилди.

Н. С. ХРУШЧЕВ БИЛАН Ж. КЕННЕДИНИНГ БИР-БИРЛАРИГА ЮБОРГАН МАКТУБЛАРИ

(Боши биринчи бетда)

Совет олимларининг фикрича, Совет Иттифоқида автоматик сейсмик станцияларни жойлаштириш учун СССРнинг Ўрта Осиё зонасида Кўчетов шаҳри райони, Олтой зонасида Бодайбо шаҳри райони ҳамда Узоқ Шарқ зонасида Якутск шаҳри райони энг муносиб жойлардир.

Бироқ, бу зоналарда автоматик сейсмик станцияларни жойлаштириш учун бошқа жойлар тўғрисидаги таклифларни муҳокама қилиш ҳам мумкин.

СССРдаги автоматик сейсмик станцияларда тегишли пломбаланган аппаратларни вақт-вақти билан алмаштириб турмоқ учун бу аппаратларни халқаро марказга олиб бориш ишини совет ходимлари совет самолётларида бажаришлари мумкин. [illegible]

Сиз, жаноб президент ва Сизнинг вакилларингиз, дейилади мактубда, жойларда лоақал энг кам миқдорда инспекция ўтказилмайдиган бўлса, синовларни тақиқлаш тўғрисидаги битимни ратификация қилишга Америка сенатини кўндира олмаймиз, деган важни кўрсатасиз. Бизнинг тушунишимизча, бу шарт Сизнинг [illegible] ўяди ва ядро қуроли синовлари ўтказилаётган [illegible]изнинг абадий [illegible] кетишимизга [illegible]отномани им[illegible] бермайди. [illegible]га келиш йў[illegible] қийинчилик [illegible] ядро қуроли [illegible]шдан иборат [illegible] мақсад учун [illegible] майлингизга [illegible]

Совет ҳукуматининг бошлиғи, [illegible]а, ниҳоят, ке[illegible] топилган тақ[illegible] эга бўлган [illegible] территорияси[illegible] гумон туғ[illegible]лари рўй бе[illegible]ган сейсмик [illegible] 2-3 та инспекция [illegible]ик билдиради. [illegible]идан равшан[illegible]ладиган ядро [illegible]нлиги тўғри[illegible] бажарилишини [illegible] учун синовлар [illegible]либ берадиган [illegible] автоматик [illegible] билан қўшиб [illegible] олинган бў[illegible]ан жосуслик [illegible]ол қилишга [illegible] чоралари кў[illegible]

[illegible]моқ учун ҳозир тўппа-тўғри ва равшан йўл бор, деб ҳисоблаймиз. Янги, 1963 йилнинг 1 январидан бошлаб жаҳон ядро портлатишларининг гу[illegible]вуллашидан халос бўлиш мумкин. Буни халқлар кутиб турибди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси мана шунга даъват қилди», — деб ёзади Н. С. Хрушчев ўз мактубининг [illegible]

АҚШ президенти Ж. Кеннеди 1962 йил 28 декабрда юборган жавоб мактубида у, Н. С. Хрушчев киритган таклифлар [illegible] кала томон битим сари о[illegible]диган йўлдан ҳаракат қи[illegible]моқлари учун фойдали [illegible]қади, деб астойдил умид [illegible]ганлиги айтилади.

Сиз жойларда инспекция [illegible]зиш принципини қабул [illegible] тайёр эканлигингиздан м[illegible] олдим, деб ёзади Кеннади.

АҚШ президенти айта[illegible] [illegible]матчиларсиз сейсмик ст[illegible] ўрнатилиши мумкин бўл[illegible] Иттифоқидаги учта жой [illegible] таклиф фойдали бўлса ҳ[illegible] бу таклиф унинг фикри[illegible] мақбул эмас. Президент хизматчиларсиз сейсмик станциялар сейсмик тебранишлар энг кўп бўладиган зоналарда жойлаштирилиши керак деб ҳисоблайди ва Камчатка ҳамда Тошкент зоналарини тилга олади. Ж. Кеннедининг фикрича, Хоккайдода, Покистонда ва Афғонистонда станциялар ташкил қилиб, Совет Иттифоқи территориясидаги станциялар сонини бир мунча қисқартириш мумкин бўлур эди.

АҚШ президентининг фикрича, у, тилга олган проблемалар ҳал этиш мумкин бўлмаган проблемалар эмас. У, ҳамма ядро синовларини тўхтатиш ҳақида самарали битимга келиш йўлида биргаликда иш олиб боришни давом эттиришга умид билдиради.

Н. С. Хрушчев АҚШ президентига жавобан 1963 йил 7 январда юборган мактубида, Совет ҳукуматининг ядро қуроли синовларининг ҳаммасини тақиқлашни жуда яқин вақт ичида таъминлашга қаратилган таклифларига тўғри баҳо берилганлигидан ўзининг мамнун бўлганлигини изҳор қилади.

«Сизнинг жавобингизни биз, ер остида ўтказиладиган ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги битимнинг бажарилишини контроль қилмоқ учун портлашларни билиб оладиган миллий воситаларни автоматик сейсмик станциялар билан қўшиб ишлатиш асос қилиб олиниши лозимлигига қарши Сиз эътироз қилмаётирсиз, деган тарзда тушундик».

[illegible] тилган», дейила[illegible] ра, Н. С. Хрушчев [illegible] ёзади: «Шу саб[illegible] территориясида [illegible] циялар ўрнатил[illegible] муайян районлар[illegible] тиб берасиз ва [illegible] ладиган жойлар[illegible] ни маслаҳатла[illegible] вақтда бизнинг [illegible] ҳисобга олинади[illegible] лимиз».

[illegible] (ТАСС).

«ТЕМИР ОҚИМ» АВТОРИГА БАҒИШЛАНГАН КЕЧА

19 январда Горький номли театрда атоқли ёзувчи, совет адабиётининг асосчиларидан бири А. С. Серафимович туғилган куннинг юз йиллигига бағишланган юбилей кечаси бўлди.

— Ёзувчи ўз ҳаётининг олтмиш йилини адабиётга, жонажон халққа хизмат қилишга бағишлади, — деди филология фанлари доктори А. П. Қаюмов А. С. Серафимовичнинг ҳаёти ва ижоди ҳақидаги докладида. — Унинг сўнмас асарларини Ўзбекистон китобхонлари севиб ўқимоқда.

Кечада шоир Ғафур Ғулом, ёзувчи С. П. Бородин, адабиётшунос Раҳим Мажидий ва бошқалар А. С. Серафимович билан учрашувлари ҳақида ўз таассуротларини гапириб бердилар.

Тантанали кечадан сўнг С. Алешиннинг «Палата» пьесаси премьераси бўлди. (ЎзТАГ).

ГАЗЕТАЛАРНИНГ ЖАНГОВАР ЁРДАМЧИЛАРИ

Яқинда Ўзбекистон журналистлар союзининг ишчи-деҳқон мухбирлари билан ишлаш бўйича комиссияси республика газеталаридаги штатсиз ходимларнинг йиғилишини ўтказди ва унда жамоатчилик асосларида ишнинг қўйилиши юзасидан кенг фикр олишув бўлди.

«Правда Востока» газетасининг меҳнаткашлар маданий-маиший штатсиз бўлимининг мудири И. Г. Новиков газета кўнгилли ёрдамчиларининг иш тажрибалари ҳақида ахборот берди. Унинг айтишича, газетанинг штатсиз ходимлари ишчи-деҳқон мухбирларининг актив иштироки билан шаҳар маданият-истироҳат боғларининг ёзги мавсумга тайёргарлиги, аҳолига транспорт хизмати кўрсатишнинг аҳволи, шаҳар бозорларида савдо-сотиқнинг ташкил этилиши ва бошқа шу сингари масалалар юзасидан жойларда рейдлар ўтказилган. «Ташкентская Правда» газетаси хатлар бўлимининг мудири Е. И. Михельсон редакция ўз фаолиятига активларни жалб қилгандан кейин газетада босиладиган материалларнинг тематикаси ва мазмуни бойиганлигини айтди. «Ўзбекистони сурх» газетаси совет қурилиши штатсиз бўлимининг мудири З. И. Иномжонов, «Ўзбекистон» журнали штатсиз бадиий бўлим мудири Р. В. Левицкий, «Қизил Ўзбекистон» газетасининг штатсиз мухбири қурувчи-инженер С. Султонов ва бошқа ўртоқлар ўз сўзларида танқидий мулоҳазалар ва амалий таклифларни айтишди.

Оламда нима гап

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН ҲИССА

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Германия Бирлашган социалистик партияси VI съездидаги нутқи илгаригидек жаҳон жамоатчилиги ва матбуотининг эътибор марказида турибди.

ВАРШАВА Ўртоқ Хрушчевнинг нутқи, деб ёзади «Трибуна люду», тинч-тотув яшаш ишига қўшилган янги катта ҳисса бўлди. Совет ҳукумати бошлиғининг халқаро вазиятни анализ қилиши инсонпарварлик ҳамда тинчлик ва инсоният тақдири учун чуқур масъулият туйғулари билан суғорилгандир, деб таъкидлайди газета.

СОФИЯ «Никита Хрушчев ўз нутқида биз болгарларни ҳам, дунёнинг ҳамма қитъаларидаги халқларни ҳам бир хил даражада тўлқинлантириб турган замонамизнинг энг асосий масалалари ҳақида гапирди, — деб ёзади машҳур болгар ёзувчиси Ангел Тодоров «Работническо дело» газетасида. — Н. С. Хрушчев жўшқинлик билан гапирган сиёсат, деб давом этади у, — турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш сиёсати бирдан-бир тўғри сиёсатдир.

ПРАГА «Бутун дунёнинг эътибори Берлинга қаратилгандир», «Совет Иттифоқининг позицияси ҳар тарафлама қўллаб-қувватланмоқда», «Ленин йўлидан олға» — Чехословакия газеталари Н. С. Хрушчев нутқига бағишланган мақолаларни ана шу сарлавҳалар остида босиб чиқардилар.

«Руде право» газетаси Германия Бирлашган социалистик партияси VI съездининг ва унда Н. С. Хрушчев шахсан қатнашаётганлигининг ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди. «Руде право» коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш масаласи ҳақида гапириб, Чехословакия Компартияси бутун дунёдаги коммунистларнинг кўп миллионли армияси сингари Н. С. Хрушчев Германия Бирлашган социалистик партияси VI съезди минбаридан туриб айтган сўзларни маъқуллайди.

БЕЛГРАД Н. С. Хрушчевнинг Германия Бирлашган социалистик партияси VI съездидаги нутқи тинч-тотув яшашга чуқур ишонч билан суғорилгандир, деб ёзади Югославиядаги «Борба» газетаси. Н. С. Хрушчев ҳамма низоли масалаларни тинч йўл билан келишиб ҳал этиш йўлида сарфланаётган куч-ғайратга муҳим конструктив ҳисса қўшди. Унинг Ғарбий Берлин проблемаси юзасидан киритган таклифи айниқса диққатга сазовордир.

ЛОНДОН Англия меҳнаткашларининг газетаси «Дейли уоркер» редакцион мақоласида Н. С. Хрушчевнинг Германия Бирлашган социалистик партияси VI съездидаги нутқида қардош коммунистик партиялар ўртасидаги мунозарани тўхтатишга даъватини қўллаб-қувватлайди. Бу тадбир, деб ёзади газета, халқаро коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлашнинг муҳим шартидир.

Тинч-тотув яшашга, совуқ урушни тўхтатишга, мустамлакачиликни тугатишга эришмоқ учун, деб ёзади газета, ҳозир коммунистик партиялар ўз фаолиятларини ҳар қачонгидан ҳам активлаштиришлари лозим.

АФҒОНИСТОН. Совет Иттифоқининг ёрдами билан Кобулда халқаро аэропорт қурилди. СУРАТДА: аэропорт биносининг кўриниши.

ТАСС фотохроникаси.

ГЕРМАНИЯ БИРЛАШГАН СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ VI СЪЕЗДИДА

БЕРЛИН, 18 январь. (ТАСС). Германия Демократик Республикасида социализмни тўла ва кенг кўламда қуриб олиш — программанинг буюк мақсадидир, деб таъкидланади Германия Бирлашган социалистик партиясининг VI съездда қабул қилинган янги программасида.

Германия Демократик Республикасининг Германияда янги, социалистик даврга қадам қўйганлиги программада қайд қилиб ўтилади.

Кишилик тарихида янги даврни, социализм ва коммунизм даврини бошлаб берган Улуғ Октябрь социалистик революцияси, дейилади программада, ишчилар синфи капитализмнинг гўркови ҳамда социалистик ижтимоий тузумнинг ижодкори бўлиб қолишга тарих томонидан даъват этилганлиги ҳақидаги Маркс, Энгельс ва Ленин таълимотини амалга оширди.

Германия Бирлашган социалистик партияси ишчилар синфининг ажралишига барҳам бериб, Демократик Германия Миллий фронтига бирлашган барча прогрессив ва тинчликсевар кучлар, партиялар ва оммавий ташкилотлар билан биргаликда Германия Демократик Республикасида немис халқи учун янги даврга пойдевор солди.

Социализм — ишчилар синфининг ва бутун халқнинг куч-ғайратлари билан эртага бутун Германияда ҳам эришиладиган ва тарихий воқелик бўлиб қоладиган мақсаддир. Бу — кишилик жамияти қонунларидан келиб чиқади.

Германия Бирлашган социалистик партияси мустаҳкам тинчликни таъминлашни ўзининг энг асосий вазифаси, деб ҳисоблайди. Германия Бирлашган социалистик партияси, дейилади программада, ўз сиёсатида ижтимоий системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципларга асосланади.

Программада таъкидлаб ўтиладики, Германия Федератив Республикасида герман империалистлари ва милитаристларининг ҳукмронлигини тугатиш зарур. Германия билан сулҳ шартномаси тузиш, Ғарбий Берлиндаги НАТО базаларини ва оккупация режимини тугатиб, кейинчалик уни эркин шаҳарга айлантириш — иккала герман давлатини яқинлаштирмоқ учун қулай шарт-шароитлар яратиб беришига Германия Бирлашган социалистик партияси аминдир. Иккала давлатнинг БМТга қабул қилиниши уларни яқинлаштиришга янада ёрдам берган бўлур эди.

Программанинг «Социализм қурилишини кенг авж олдириш» сарлавҳали бобида, жумладан, бундай дейилади: Социалистик ишлаб чиқариш муносабатларининг ғалабасидан кейин республикада социализм қурилишини кенг авж олдириш — Германия Демократик Республикаси ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлари фаолиятининг асосий мазмуни ҳисобланади, бу билан капитализмдан социализмга ўтиш даври тугалланади. Ана шу қурилишни амалга оширишда Германия Бирлашган социалистик партияси марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам пойдеворига таянади, айни маҳалда Германиядаги конкрет тарихий шароитларни ҳисобга олиб иш кўради.

Коммунистик истиқбол ҳақида КПСС Программасида — XX асрнинг ана шу Коммунистик манифестида — баён қилинган фикрларга Германия Бирлашган социалистик партияси батамом қўшилади, бу программа марксизм-ленинизм таълимотига ҳамда Советлар мамлакатидаги социалистик қурилишнинг бой тажрибасига асослангандир.

* * *

БЕРЛИН, 19 январь. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси VI съездининг бугун эрталабки мажлисида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Эрих Хонеккер партия Устави тўғрисида доклад қилди.

Съезд қабул қилган социализм қурилишини кенг авж олдириш программаси Германия Демократик Республикасининг ижтимоий тараққиётидагина эмас, балки партиямиз ҳаётида ҳам янги босқични бошлаб беради, деб таъкидлади докладчи. Бу даврда партиянинг асосий вазифаси — социалистик ижтимоий тузумни, айниқса халқ хўжалигини янада ривожлантиришда барча гражданларнинг иштирок этишига ҳар томонлама ёрдам беришдан иборат.

Янги Устав, деб таъкидлади Э. Хонеккер, Германия Бирлашган социалистик партияси халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг мустаҳкам ажралмас қисми эканлигини яна тасдиқлайди. Германия Бирлашган социалистик партияси пролетар интернационализми принципларига ҳамда 1957 йилдаги ва 1960 йилдаги Москва кенгашларининг қарорларига қаттиқ амал қилмоқда.

Докладчи таъкидлаб ўтдики, Уставда партия турмушининг ленинча принципларини ижодий татбиқ қилиш асосида партия ички турмушининг кенг ривожлантирилиши, партия раҳбар органларининг ишида ленинча коллективлик принципининг янада мустаҳкамланиши, шунингдек шахсга сиғинишга ва бу билан боғлиқ бўлган партия ички демократиясини бузишларга қарши кураш ўз ифодасини топди.

М. Н. ЖЎРАБОЕВНИ ДАФН ЭТИШ КОМИССИЯСИДАН

Мурод Нодирович Жўрабоевнинг жасади солинган тобут Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залига қўйилади. Марҳум билан видолашиш учун кишилар бугун соат 11 дан 14 гача киритилади.

Марҳумнинг жасади соат 14 да олиб чиқилади ва Чиғатой мозорида дафн этилади.

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети билдирадики, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг VII сессияси 1963 йил 23 январга кўчирилади.

Сессия Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида соат 12 да очилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

Редактор **З. И. ЕСЕНБОЕВ**

ТОМОШАЛАР. ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

22 ЯНВАРДА

Биринчи программа: 7.40 — Пионер эрталиги. 8.25 — Жонажон ўлка ҳақида. 9.50 — Етти йиллик илғорлари (тожик тилида). 10.10 — Концерт (халқ талантлари ижросида). 11.20 — Кекса большевиклар студиямизда. 12.30 — Байрон — буюк инглиз шоири (туғилган кунининг 175 йиллиги муносабати билан). 13.30 — Тинчлик ҳақидаги қўшиқлар. 15.35 — Ленин музика тинглайди (адабий-музикали эшиттириш, ўзбек тилида). 16.15 — Сайловлар олдидан (ўзбек тилида). 17.40 — «Гулхан» журнали саҳифаларида (ўзбек тилида). 18.05 — «Севаман сени, ҳаёт» (ўзбек тилида радиоинсценировка). 18.30 — Концерт (кекса большевиклар талабига мувофиқ). 19.20 — Концерт (қорақалпоқ куйларидан). 20.00 — «Резинанинг янги касби» (рус тилида). 20.10 — Бетховен. «Бешинчи симфония». 20.45 — Ҳар бир ишчининг ўз резерви бор (ўзбек тилида). 22.05 — Шу кунларимиз қаҳрамонлари (рус тилида). 22.25 — «Олға бос, етти йиллик» (музикали радиокомпозиция). 23.15 — Мақомлардан парчалар.

Иккинчи программа: 19.00 — Расул Риза. «В. И. Ленин». 20.10 — Халқ қўшиқлари. 20.45 — Яхши кишилар ҳақида (ёшлар учун рус тилида). 21.00 — Композитор Шоҳидий асарлари. 21.30 — Экран куйлари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

22 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида 18.00 — **Звёздочка** телевизион журнали. 18.45 — КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларини амалга оширамиз. **Конструкторлик бюросида** (саноат ходимлари учун). 19.05 — **Телевизион янгиликлар.** 19.20 — **Қурилиш янгиликлари** киножурнали ва **Бугун тунда шаҳар ҳалок бўлади** номли бадиий фильм. 20.50 — **Дунё ёшлари.** Германия Демократик Республикаси.

Ўзбек тилида: 21.20 — **Дунёда энг демократик сайлов системаси** (Ўзбекистон ССР Олий Советига сайловлар олдидан). 21.40 — **14 Туркистон комиссарларига ёдгорлик** («Ленин мукофоти номзодлари» циклидан). 22.00 — **Телевизион янгиликлар.** 22.15 — **Боғчасарой фонтани** (Б. Асафьев балетидан парчалар). 22.40 — Сўнгги ахборот (ўзбек ва рус тилларида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.40 — **Ильич набиралари.** 21.00 — **Сомали** («Дунё харитаси ёнида» циклидан).

Рус тилида: 21.20 — **Археологларнинг қизиқарли топилмаси.** 21.40 — **Анна Каренина** номли фильм-спектакль (иккинчи серия).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/I да **Арсенал**, 23/I да **Кулган киши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/I да **Нурхон.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 23/I да Зинаида Тарасова ва Украина цирки артистларининг сўнгги гастроллари.

КИНО

Сафра — «ВАТАН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 5 гача).

Бир қишлоқ йигитлари — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (1-залда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 5 дан), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Тўйдан кейин — «ЁШ ГВАРДИЯ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Қўрқоқ — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

22 январь кеч соат 7 яримда «Музика маданияти университети» 5-абонемент бўйича студентлар учун

«СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ МУЗИКА, АШУЛА ВА РАҚСЛАРИ»

деган темада

Концерт-лекция

Ўзбек ашула ва рақс ансамбли қатнашади.

30 декабрда бўлмай қолган концерт талонлари ярайди.

24 январда

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ

КОНЦЕРТИ

СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати **Галия Измайлова**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Берта Давидова, Кундуз Миркаримова, Коммуна Исмоилова**, ўзбек ашула ва рақс ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 7 ярим да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

27, 29, 30, 31 январда

ОЗАРБАЙЖОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН КОЛЛЕКТИВ

70 кишидан иборат

ДАВЛАТ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ

ГАСТРОЛЛАРИ

Бадиий раҳбари — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Д. Жонгиров.**

Кеч соат 7 ярим да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Диссертация ёқлайдилар

1963 йил 31 январь кундуз соат 1 да, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 90-уй, 45-аудитория)

А. А. Умаров

қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун «Ўзбекистонда картошкадан бир йилда икки ҳосил олиш» деган темада.

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Киров кўчаси, 22-уй).

1963 йил 6 февраль кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ижтимоий фанлар бўлимининг экономика бўйича бирлашган совети мажлисида (Куйбишев кўчаси, 15-уй)

П. Н. Цой

иқтисодий фанлар кандидати деган илмий даражани олиш учун «Ўрта Осиё машинасозлигида инструмент ишлаб чиқаришнинг ривожланиши ва ихтисослантирилиши» деган темада.

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ СИРТҚИ ФАКУЛЬТЕТНИНГ:

қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, гидромелиорация ишларини механизациялаш, гидромелиорация ва ер тузиш ихтисосларига

СТУДЕНТЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Консультация олиш ва кириш имтиҳонларини топшириш учун қуйидаги жойларга:

Фарғона водийсида яшовчилар — институт филиали ҳузуридаги Андижон ўқув-консультация пунктига, Самарқанд областида яшовчилар — Самарқанд қишлоқ хўжалик институтига, Сурхондарё областида яшовчилар — Қарши педагогика институтига, Бухоро областида яшовчилар — Бухоро педагогика институтига, Қорақалпоғистон АССРда яшовчилар — Нукус педагогика институтига, Хоразм областида яшовчилар — Урганч педагогика институтига келадилар.

Аризалар 1 февралгача қабул қилинади.

Консультациялар 1 февралдан 15 февралгача берилади, кириш имтиҳонлари 16 февралдан 1 мартгача ўтказилади.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши Тўқимачилик ва трикотаж саноати бошқармасининг

МАРКАЗИЙ-КОНСТРУКТОРЛИК ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИГА

тўқимачилик, йигирув, трикотаж, тикувчиликка доир технолог инженерлар ва технолог техниклар, трикотаж буюмлар конструкторлари, галантерея саноати инженерлари, электрик инженерлар ва техниклар, механик инженерлар ва техниклар, копировщицалар, экономист-бухгалтерлар

КЕРАК

Адрес: Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, Шелкомотальний проезд, 49-уй, телефон 4-37-92.

Бухоро область партия комитети ва область ижроия комитети область партия комитетининг собиқ биринчи секретари, КПСС Марказий Комитети Партия комиссиясининг аъзоси

Мурод Нодирович ЖЎРАБОЕВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон КП Сурхондарё область комитети ва Меҳнаткашлар депутатлари Сурхондарё область Совети ижроия комитети

Мурод Нодирович ЖЎРАБОЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан унинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номли Санъатшунослик институтининг дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари илмий ходим

Валихон БУРҲОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

Коммутатор — 26334, 33262, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258. Редакция телефонлари: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 06650. Индекс 64543. Нашр. № 18.